

A 748

Alastaraamat

**Swangeliumi-Sutheruse usu
lastele.**

Toimetanud A. v. O.

Jurjewis (Carlus).

Trükitud „Kriiskliku rahwatrejanduse
agenturi“ kulguga.

1901.

Alastaraamat

Swangeliumi - Luthernuse usu
lastele.

Toimetanud A. v. G.

Jurjewis (Tartus).

Trükitud „Kristliku rahwajirjanduse agenturi“ kulusga.

1901.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 8 августа 1901 года.

73667

Siis karjane.

Hää karjane.

Suba wanast ajast on ristirahwal ifka see armas wiis
olnud, et kui tahtsiwad Jeesust pildiga tähendada,
siis tegiwad karjase, kellel suur kepp ümmarguse
otsaga peos ja lammas tema juures ehk ka tema öla pääl.
Küll teda mõits ju ka muul wiisil maalida, nagu suurt kuningat
ehk kohtumõistjat, aga see ei teeks teda meile nii armsaks,
see paneks ehk meid wäga kartma, et tema on nii suur ja wägew
ja meie oleme nii wäetid, wiletsad, tema nii püha ja
auus, meie nii alatud, patused. Jeesus tahab, et peame
teda armastama, et armastus peab kartust wälja ajama.
Seepärast ta ütleb: „Mina olen hää karjane.“ Ta waatas
taewast ja nägi, kuidas meid waeleid lambukesi hunt, see on
kuri waim, taga ajab ja kuidas meid iga pidi waewatakse.
Sest oli temal wäga hale meel. Siis tuli tema taewast
maha, hakkas meie eest waenlase wastu mõitlema, jättis ka
oma elu meie eest, andis enese ära tappa ristipuu pääl,
aga mõitis ometi, sest ta tõusis surmast üles. Nüüd on
hundi wõimus otsas; ei saa tema mindgi patust inimest
oma poole fiskuda ega põrgu wiia, kui ma aga hää karjase
juurde jään. Oh lugeja, on see ka sinu kindel usk? Armastad sa
teda ka? Siis ole rõõmus, täna ja kiida ja ütle: Jehoowa
(Jeesus) on mu karjane, mul ei ole ühtegi waja.

Uga kuida see on, et palju inimesi Jeesust küll hääks karjaseks kiidavad ja siisgi teda kardavad, ei tohi öieti rõõmsasti tema pääle loota? Ma mälestan, et kui ma noor laps olin, ei saanud mina ka sest selgesti aru, et see nii a r m a s asi pidi olema, et Jeesus ennast hääks karjaseks nimetab. Kas teate, mispärast? Waata, siin meie maal tahab enamasti nõnda olla — seda oleme noorest põlvest ifka näinud — et lammaste kari käib ees ja karjane taga järel, wahel suur piik piits peos, koer ka jeltis; seda wiisi aetakse karja wägise, ja lambad kardawad karjast. Ei, Juudamaal, kus Jeesus elas, ei olnud seda wiisi mitte, ja mujal wõõral maal ei ole seda nüüdki mitte, waid karjane käib ifka ees, suur kepp on tal küll käes, aga sellega ei löö ega aja tema kedagi, waid ta tõstab seda üles ja näitab lammastele; nemad tunnewad oma karjast, kes neid ifka sõõdab, joodab, silitab, armastab, seepärast käiwad nad hää meelega tema järel. Ja kui nemad tema keppi näewad, siis rõõmustawad. Waata, nõnda on hää karjasega lugu. Seda tuleta meelde, kui sa pühast kirjast loed, mis temast on öeldud. Nagu Taawet ütleb 23-das laulus: „Sinu kepp ja su sau; needjamad rõõmustawad mind.“ Nõnda kui lambad kepist tunnewad, et hää karjane nende juures on, nõnda saame meie ka temast aru, kui Jumala sõna kuuleme ja loeme. Sellest tunneme, et Jeesus on meie ligi, armastab meid, teab igaühe tarwitust ja wiga, kannab igaühe eest hoolt. Sest tema ise on ütelnud: „Ma tunnen oma lambad ja minu omad tunnewad mind.“

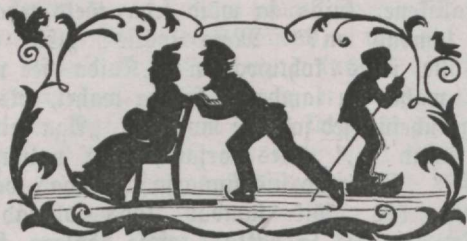
Seda seletas mulle üks usuwend Saksamaal wäga kenasti. Ta rääkis, et tema ligidal Baadenimaal olnud maamees, kellel kaunis suur lammaste kari oli; ja see oli tema elu = amet, et ta nende eest muret pidas. Siis oli kord öösi waras tulnud ja kümme lammast ära wiinud. Mees teadis juba küll arwata, kes waras pidi olema, leidis ka oma lambad tema juurest, läks siis kohtuwanema juurde ja palus, et ta neid tagasi saaks. Kohtumees

ütles: „Kallikene, kuidas sa võid seda töeks teha, et need just sinu lambad on?“ Mees kostis: „Eks ma tunne neid!“ Jälle ütles kohtuwanem: „Kuidas see võib olla, mis suurt wahet on lamba ja lamba wahel, eks nad ole kõik peaaegu ühesugused ja ühte moodi?“ „Aga minu lambad tunnawad mind ka,“ ütles karjane, „ma palun, tulge ja waadake ise.“ Läksiwad siis sinna ja wõtsiwad warga lauda ukse lahti, kus kõik lambad koos olivad. Mees seisis lauda ukse ees ja hakkas tasase häälega hüüdma ja wilistama; suurem hulk ei pannud seda tähelegi; aga, waata, üks lammas tuleb hulga seast wälja ja otsekohe karjase juurde, siis teine ja kolmas ja nõnda edasi, just kümme tükki. „Näete nüüd, et ma tunnen oma lambad, ja nemad tunnewad mind?“

Nüüd, armas lugeja, oled sa ka Jeesuse lammas, sest et sa tema sisse usud, siis ole mureta, ole rõõmus, tema tunneb sind, ta teab, mis sulle tarwis läheb, ja sina oled tema meelest armas; ei ta jäta sind warga kätte, ei ta lasa sind õnnetuse sisse sattuda ega hukka minna. Aga tee nüüd sina seda ka, et sa teda tunned; kuule tema häält ja käi tema järel. Siis võib igal ajal wiimse eluotsani kiita ja laulda:

Ei siis Jeesust jäta ma,
 Hoian ikka tema poole.
 Jeesus saadab lõpmata
 Mind ka oma elujõele.
 Önnis on, kes ütleb ka:
 Jeesusest ei jäta ma.

Põllud, aasad, metsad, luhad
 Külma lume kätte all;
 Päewad lühikesed, pahad,
 Ranged tuijud lagedal.
 Kellel võimalik, see sooja
 Tuppä ruttab külma eest.

Koolimaja poole kiirelt
 Tõtt'wad lapsed rõõmuga,
 Kooliõpetust säääl wirgalt,

Tähel' pannes kuulama;
 Armsa taewa Jsa heldust
 Ja muud tarkust õppima.

Armas laps, et õpi hoolikast
 Talwel külmä ajaga,
 Kewadel ja suwel rõõmsast
 Võid siis lõbul mängida.
 Õppimine ise kibe,
 Tema marjad magusad.

Oras.

Sumehanged akna ees,
 Tuisutuul käib ifka.
 Meil siin sooja toa sees
 Pole sugu wiga.

Armas isamaja!

Wanaema jutustab
 Ennemuiustet juttu,
 Jsa piipu põletab,
 Kiisu fargab ruttu.

Armas isamaja!

Ükki väljas, mõeral teel
 On küll käia tole;
 Waene see, kel ilma pääl
 Isamaja pole.

Armas isamaja!

Wend ja õde, kuulge mind,
 Wanaema, isa:
 Pesa pool lõõb lendu lind —
 Meil on parem pesa.

Armas isamaja!

Õhwardab ehk hädaoht —
 Sinnupoeg ju pesal.
 Rodu kõige kallim koht
 Wäsin'd lapsukesel.
 Armas isamaja!

S. v. G.

Kurekesed, kuulge,
 Tõtate ja tulge
 Meie metsasse!

Vauljad linnukesed,
 Ööpik, pääsukesed —
 Arge wiibige!

Rohi on ju haljas,
 Lilledesed wäljas,
 Kewade on käes!

S. v. G.

Sule wara woodist wälja,
 Palwega tee oma tööd;
 Seidad maha õhtu hilja,
 Mäga magustasti ööd.

Ala sinu tööst ja waewast
 Veel ei tärka wäike taim,
 Seda annab Isa taewast,
 Ünnistada on ta rõõm.

S. v. G.

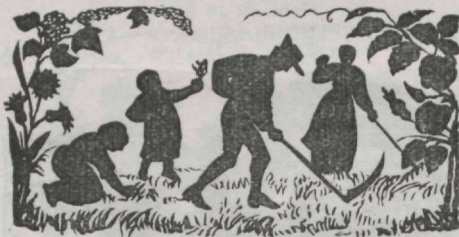

Pehme tuul nüüd sahisedes
Liigub üle lehtede;
Mis wast paari päewa jooksul
Pannud puud kõik ehtesse.

Vinnukesed rõõmuhäätel
Hüpp'wad oksalt oksale.
Loojal' laulwad kiidukeelstel,
Käes on kena kevade.'

Süda tunne Looja heldust,
Laulgu kiitust sinu huul;
Sest ju rõõmuks on see ilu
Walmistatud lehe-kuul.

Oras.

Wõtte wikat wirgalt wälja,
Juba jälle niit on kae',
Wõtte leiwatott ka ligi,
Läti lauldes niidule.

Wikat niidab, rohi langeb,
Päike paistab kenasti,
Niitjad laulwad, linnud kuulwad,
Mets seft kõlab kaunisti.

Wikat niidab, rohi heidab,
Lilled lang'wad maha ka,
Kõige ilma auu ja ilu
Nõnda langeb nobest' ka.

Laulud Sõrwemaalt.

Si ja kaldal üksi ist'in,
Waat'sin wete woodesse,
Laened laene järel nägin
Woolawat nii kiireste.

Kiwidest ja kaljust üle
Tõttasiwad rutuste,
Ilmamere ema-sülle,
Kus nad jäiwad rahule.

Walge waht weel mulkitades
ütsnes jäi neist järele;
Seegi kadus lahkunedes
Nii kui kerkis ülesse.

Mõttes mina waat'sin kaua,
Wette mängu wõrreldes
Elusaatusega, kuni
Selgus oli südamas.

Ujamerde meie elu
Woolab kiirest puhmata,
Raob ta auu ja suurus, ilu
Wahu kombel korraka.

Oras.

Siblikad lendawad lilledest üles,
Ruffirääk hüüab weel põllu pääl ka,
Punase palega õunad puu külles —
Küll on nüüd hää meil elada!

S. v. G.

Kündja kõnnib adra taga,
Wäsin'd päewa waewast ta.
Kes ferd tahab lõikust näha,
See peab kiindma, kiilwama.
Kuku, kuku, seemnefene,
Wao wilu woodisse,
Maga magustasti mullas,
Küll ja ärtaf kewade!

Silmaweega furnukeha
Mulda maha matame,
Kuni Jssand ije teda
Hüüab uuel' elule.
Kuku, kuku, seemnefene,
Wao wilu woodisse,
Maga magustasti mullas,
Küll ja ärtaf kewade!

S. v. G.

Sinnukesed lastuwad,
Põuna poole lendawad,
Tuule tiivul tõttawad
Üle mere, maa.

Taewas selge, sinine —
Oleks mina linnuke,
Lööks ta lendu ülesse,
Rändaks rõõmuga!

Wõerad wallad, wõerad majad,
Riftad rahwad, wõerad rajad,
Ditswad, riftad rohu-aiad
Oleks waadata.

Wiinamäele, puude wilus,
Sääl, kus kena, sääl, kus ilus,
Maitseks marja magusa,
Sääl jääks puhkama.

Uga jõuab kewad' kätte,
Oh, siis wõtan jälle ette —
Piffa teed ei karda mitte,
Kipun toju ta.

Armas isa, oled sääl?
Ema ootab usse pääl,
Hüüab, hõiskab minu hääl:
„Tere, kodumaa!“

S. v. G.

Patsus pööjas, põllu ääres,
Jstus jänes kurvastades,
Wahtis, walwas kõrwad titis,
Uhtas: „Elu hoopis ritis.“

„Pole rahu metsa äärel —
„Rööwel, rebane mu järel;
„Jooksen wälja põllu pääl —
„Kütt ja koerad warsti jääl!“

„Hirwe elu ei wõi laita,
„Pole tarwis ennast peita,
„Kuusikus ta kõndimas ! !
„Just kui uhke kuningas!“

„Waat’! — Sääl tuleb rutuga
Kütt ju kahe koeraga, —
— Püssi pauk — ja sambla sees
Surnud hirw ju tema ees.

Jänes jooksis jälle ära,
Kuulis kaugele koerte kära.
Silmad pühkis kuuwats ta
Oma pita kõrwaga.

S. v. G.

Kui on kustun’d küünlakesed,
Kena kuusk ju kadunud,
Rõõmutunnid üiritesed
Ruttu ära unust’ud.
Ütle, mis on siis meil jäänud?
Mis ei ole mööda läinud?

„Kui on kustun’d küünlakesed,
„Siis ei kustu armastus.
„Lõbutunnid lühikesed,
„Piff on Issa halastus.
„Mis meil jäänud jõuludest?
„Jeesus jääb meil igawest!“

S. v. G.

Juku.

I. Mis Juku pildiraamatu asemel sai.

Sõit oli wainne wäikeses toas. Juku oli haige maas, ta paled olivad punased, aga mitte nagu priiskel termel poisikesel, nad olivad tulised palawikust, silmad hiilgasiwad, walged juuksed olivad niisked higist, pisikesed lahjad käed rinna pääle risti pandud. Ema istus laua ääres ja õmbles tulise rutuga: täna oli Jõulu õhtu, ta pidi töö walmis saama, tööpalgaga ta wõis lapsele toitu muretseda. Wahel waatas ta murelikult haige poisikese poole. Täna oli Jõulu õhtu, — mullu laulis Juku rõõmsasti Jõulu laulusid hiilgawa kuuse all ja isa ja ema waatasiwad rõõmuga oma laste pääle. Müüd hingasiwad isa ja wäike Mari üksteise kõrwal kirikuaial ja ema oli Jukuga üksi, ja seegi haige: „Dh, kuidas ta kõhib! Kas Jumal wõtab ta ka minult ära?“ mõtles waene leff ja ohkas. „Ema,“ hakkas poisike rääkima, „täna on Jõulu õhtu, kas jõululapsuke toob mulle pildiraamatu, niisuguse, nagu tema käest olen palunud?“ „Kes teab?“ õhtas ema. „Dh, ema, ma olen ometi iga õhtu tema käest palunud, et ta mulle pildiraamatu Jõuluks toots; ma wõin seda siis waadata, kui sa kodust ära lähed, muidu on alati nii igaw.“ Haige lapse hääle wärises ja pisarad tikkusiwad tal silma. „Ära nutsa, muidu hakkad warsti jälle kõhima. Mis sugust pildiraamatut sa siis tahad?“ „Ühte, kus palju, palju ilusaid loomasiid sees on.“ Ema pani kae poisi rinna pääle — oh, kuidas ta süda tuisus! „Saab näha, Juku, saab näha, ehk ta toob!“ Ema hakkas jälle tööle, ja toas oli niisama wainne kui enne. „Kell on warsti wiis,“ mõtles naene ja nõel lendas weel rutemini ta näppude wahel. Korraga kuulis ta Juku häält, kes jõulusalmikest luges:

Sääl sõimes magab Jeesute,
See kallis taewa iluke,
Ja Tema palest paistab nüüd
Kõik taewa valgus, taewa hüüd...
Oh paista oma walgega
Ka meie pimedu'sse Sa,
Too walgust, kus on pimedust,
Too rõõmu, kus on kurvastust!

„Ema pani töö kokku, ta oli walmis. „Oh paista oma walgega ka meie pimedu'sse Sa. Kas Issand saab ka minule walgust ja rõõmu tooma?“ Oh pimedust ja kurvastust oli lesknaesel küllalt, ta filmad otjisiwad rahutult poisikest. „Juku, ma pean nüüd wälja minema, ja jääd natukeseks ajaks üksi — aga ära nuta, mu kallis laps.“ „Ei nuta,“ kostis pois, „täna on Jõulu õhtu, ma jään jõululapsukest ootama, ta toob mulle pildiraamatu. Alga ära jää kauaks ära, ema!“ „Ega ma kauaks ei jää, Juku,“ trööstis ema, „ma pean jelle töö ära wiima, ja tead, sinna würtsipoodi, mis uue kõrtsi kõrwal on, sinna ei ole kauge!“ — Ema läks, poisike jäi üksi. Teisel pool uulitsat oli suur uus maja, jäält aknast paistis hele valgus, Juku nägi seda selgesti. „Sinna on jõululapsuke juba tulnud, kes teab, ehk tuleb varsti meile ka ja toob mulle raamatu.“ Juku pani käed risti ja luges pool uniselt:

Oh paista oma walgega
Ka meie pimedu'sse Sa.
Too walgust, kus on pimedust
Too rõõmu... too mulle ka pildiraamat...

poisike oli magama uinunud.

Ema seisis würtsipoe ees ja koputas ukse pääle. Ta südamel tõusis sala kadetus. „Oh neil pole wiga, neil on üks poisik ja kaks tütarlast, suured priske tüdrukud; mina olen oma ainsa tütrekehe maha matnud. Ja puudust nemad ka ei tunne. . . .“ Naene koputas weel kord — „miks nad siis lahti ei tee?“ Seest oli käratsewaid häälesid kuulda. Naene koputas tugewamini. Üks läks lahti, paks

kaupmehe emand seisis ta ees. „Ma tõin teile need kaks kleiti, mis teie tellisite.“

„Soo, väga häa,“ ütles kaupmehe naene; „aga mida teie veel ootate?“

„Ma palun maksu,“ ütles leff alandlikult.

„Mul ei ole võimalik enne pühi maksta,“ kostis teine.

„Ei ole võimalik?“ — waene leff kohkus. — „Ei ole võimalik, ja mul ei ole mitte midagi oma haigele lapsele anda.“ Raesed waatasivad üksteisele filmi. Leff oli väga kõhn ja kahwatanud, mure oli tema wäsinud filmadest selgesti näha; kaupmehe naene aga oli paks ja punane, kuid tema filmad olivad ka punased ja leff nägi, et ta oli nutnud ja et tibe kurbtus tema hallidest filmadest paistis.

„Mul on väga kahju,“ algas emand jälle, „aga ega ma kõiki tõesti ei wõi ära maksta, ma waatan, kas muist saan maksta.“ Sellega läks ta wälja ja jäi tüti aega ära. Leff mõistis nüüd, mispärast naaber ei wõinud maksta ja miks ta oli nutnud; sest ajast jaadit, kui kaupmehel sõprus kõrtsmikuga oli, läksiwad asjad sandisti. „Minu abikaas hingab rahuga mulla all, tema mees käib kõrtsis, Issand halasta tema ja tema laste pääle, temal on raskem kui minul. — Kui kauaks ta jääb, ja Juku ootab!“

Wiimaks tuli kaupmehe emand tagasi ja maksis õmb-lejale poole palka ära; oli näha, et tal häbi oli. Leff tõttas koju poole. Väike jõulupuu oli tal ennemalt juba kodus, nüüd ta muretses veel natuke toitu pühadeks. Pildiraamat — waene Juku, ei sina seda saa, täna ei ole võimalik. Juku saab nutma, kui jõululapsuke temale mitte midagi ei too, ja siis tuleb jälle kõha! Nüüd seisib ema õuewärawa ees, ta jäi filmapilgust seisima ja waatas üles aknate poole teisele poole uulitsat, kust hele walgus paistis, ja kust üh lapse hõiskamist kuulda oli. „Eääl elab rikas wabrifuomanik, temal pole wiga, tal on ka ainus poeg, nagu minulgi, aga tema laps on terve ja priske, pole ka imeks panna, nemad on rikkad, ja minul ei

ole niigi palju, et oma last toita!" Selgesti kuulis nüüd waene leik, mida rikas poisike laulis, — need olivad samad sõnad, mis Jufugi oli lugenud:

Oj paista oma armuga
Ka meie pimedu'sse Sa.

Kadedus on ka pimedus, aga selle pääle ei mõtelnud leik mitte. Ta tahtis praegu uft lahti teha, et pimedast oma tuppä üles tõtata, fui ta korräga häledat häält kuulis.

Kas see oli lapse hääl? Aga ei, jää lüme fees istus wäike firju kassipoeg ja wärişes külma pärast. „Waene loomake, ma olen küll ije ka waene, aga sinule ehk leian weel süüa“ Nii ütles leik ja tõstis kassipoja üles. Korräga tuli temale hää mõte: „Ehk oli Jssand selle loomakeje saatnud, et haigele lapsele jõulu rõõmu teha.“ Naene läks trepist üles ja jäi ukse taha kuulama; toas oli üsna wäike, Jufu magas. Siis tõi ema jõulupuü üles, pani küünlad külge, ja ilus paberist ingel oli weel mullusest pühast järel, sellel oli sinine siidivöö ümber; selle wõttis nüüd ema ja pani kassikeje kaela. Kassi pühkis ta hästi kuivaks ja puhtaks ja andis temale

jüüa. Nüüd oli kõik valmis, ema pani küünlad põlema ja astus tuppa, pahemas käes loomafene, paremas jõulupuu. Seledal valgusel lõi poisike filmad lahti ja waatas ringi, ta ajas enese istukile ja ta filmad hiilgasiwad puud nähes. Ema pani kassipoja tema woodi pääle ja ütles: „Waata, Zuku, selle loomakese saadab sulle jõululapsuke!“ Zuku filitas oma kõhnade kätega kassi ja hüüdis: „Oh, ema, ma soowisin pildiraumatut loomadega, nüüd sain elawa kassikese, see on weel hoopis, hoopis parem; kas tõesti jõululapsuke selle tõi?“ „Armas laps, kõik elajad on Jumala loodud ja Tema on nad meile andnud,“ ütles ema ja tänas Issandat, et Tema nii parajal ajal selle loomakese oli jaatnud haigele lapsele rõõmuks. „Kuule, ema, kuidas ta kedrab,“ ütles poisike rõõmsasti ja siis jälle — „waata, ema, mis ilusad filmad mu kiisul on ja kui kenad kappakesed; paneme temale nime „Siidikäpp!“ Kassikesel oli väga hää soojas woodis, ta puges Zuku kaenla alla ja kedras üsna rõõmsasti. Kui ema küünlad puu küljes ära kustutas, magasiwad mõlemad, laps ja kass rahulisti.

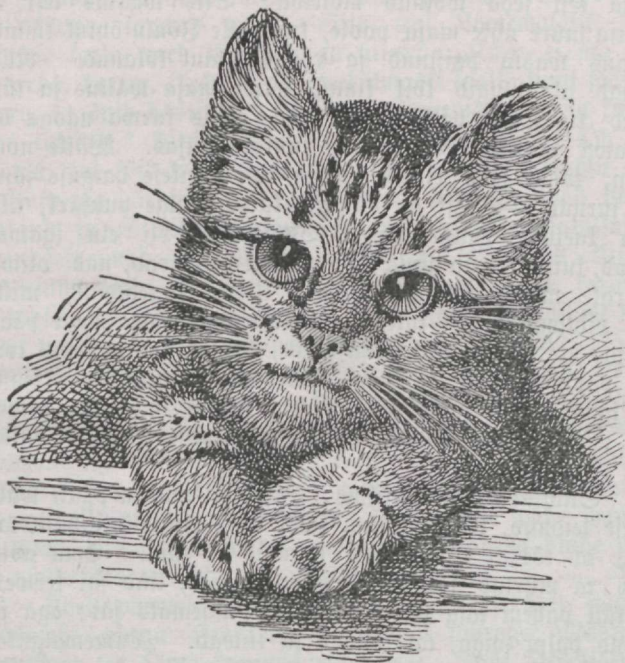
Kui Zuku teisel hommikul üles ärkas, oli tema esimene mõte Siidikäpp. Aga kassi ei olnud näha, Zuku waatas ringi, kas ta ehk unes oli näinud, ja tal polnudki loomakest? Aga ei, sääl ta oli, kass oli ammu woodist alla karanud, ilma et poisj sedita oleks tähele pannud, ja nüüd oli ta Zuku woodi jalgotkast üles roninud; ta hoidis käppadega lauast kinni ja waatas nii tõsiselt üle ääre oma wäikestele peremehele filma — armas wäike loomake.

II. Kass-Zuku.

Kewade oli kätte jõudnud ja linnukesed laulsiwad rõõmsasti, ka meie wäitse sõbra hääl kõlas lustiliselt:

Et hõisja nüüd poisid!
Päew paistab kenasti,
Et läbi nüüd jooksema
Mööda maad rõõmsasti! jne.

Küll jooksis Zuku rõõmsasti murul; ta oli, Jumal tänatud, üsna terveks saanud ja iga päew tõi temale uut rõõmu. Ta tundis kõik kohad ümberkaudu, kus ilusad lilled kasvasiwad ja rändas iga päew läbi luha ja metsa —

Siidekäpp ikka taga järel, sest kas jooksis otse kui kutsikas oma peremehe järel. Naabrid tundsiwad poiszi ta kasliga ja hüüdsiwad teda Kaszi-Zukuts. Mii kaua kui Zuku läbi uulitsate käis, istus Siidekäpp wäga tõsise näoga tema õla pääl, sest ta kartis koeri ja ka wallatuud poisja, kes teda wähest kiwidega wiskasiwad; aga oliwad nemad kord linnast wälja jõudnud põldude wahele ehk wäljade pääle, siis kargas

Siidikäpp Juku õla päält maha ja mõlemad mängisivad ja möllasivad üksteisega. Oh, kui rõõmsasti naeratas ema, kui ta oma poisši nägi koju tulewat, Siidikäpp õla pääl, lillekimbuke käes, mida ta emale kaasa tõi. Kes oleks poole aasta eest jeda mõinud mõelda? Siis waatas lest üle uulitsa suure uhke maja poole, kust talle Jõulu õhtul küünla-walgus wastu paistnud ja rõõmus laul kõlanud. Müüd olivad afnaluugid kõik finni, terve maja wainne ja tühi, muud kui wana halli pääga teener seisis kurwa näoga õue wärawa juures, ta oli üksi juures majas. Wäike noor-herra, kõige selle rikkuse pärija, oli lühikeste haiguse järele ära surnud — lest oli näinud, kuidas walge puusärk, lille-dega kaetud, wälja kanti. Wanematel oli elu igawaks läinud, kui nad oma ainja lapse mulda matšiwad, nad olivad wõõrale maale läinud reisima. Ükski ei teadnud, millal nad pidiwad tagasi tulema. Lest waatas oma poja pääle, waatas üle uulitsa selle afna pääle, kus ta Jõulu õhtul tore-dat puud näinud, ta pani käed risti ja palus: „Issand, ma tänan Sind, ma ei ole jeda wäärt, mis Sa minule oled teinud, anna andeks, et ma nurisemisega ja kadedusega olen pattu teinud.“

Siidikäpal oli seltsiline: Juku oli uulitsa päält walge tuikeste leidnud, kellel jalaluu katki oli; poisil oli halastaja süda, ta tõstis linnu üles ja wiis ta koju. Ema abiga sidus ta murtud jalaluu finni ja waata, lind sai terveks, ehk küll pahem jalg paremast natuke lühemaks jäi; aga sest polnud palju wiga, tal olivad ju tiivad. „Lumewalguse,“ nii hüüdis Juku oma tuikest, oli warsti poisiga kui ka kasfiga tuttawaks saanud, ta ei kartnud enam kumbagi. Kui müüd Juku wälja läks, istus „Lumewalguse“ ta pahema ja „siidikäpp“ parema õla pääl ja naabrid ütlesiwad: „Kasji-Jukust jaab kord loomatöhter.“

Kasji-Jukust oli koolipoisiks saanud. Kui ta hommiku kooli ja ema tööle läks, pani ta ukse lukku, Siidikäpp ja Lumewalguse jäiwad seltsis oma peremehe tagasitulemist

ootama; kes teab, mis juttu nemad üksteisega ajasivad, aga kui seinakell kaks oli löönud, saidad mõlemad rahutuks: „Kurr, kurr,“ ütles tui, „kuhu Zuku jääb?“ „Miaü, miauu,“ kostis kaks, „kui ta aga koolis kinni ei ole jäänud,“ ja selle hirmsa mõtte juures seisivad kõik Siidikäppa karwad püsti. Siis tegi Lumewalgute oma lühikeste kaela veel lühemaks ja ütles: „Kurr, ei ma seda ei karda, kurr, Zuku ei ole veel ilmaški koolis kinni jäänud, kurr, ta õpib hästi!“ „Ole wait, Lumewalgute, ma kuulen teda tulewat,“ kisendas Siidikäpp, „miau-au-au!“ Oh seda rõõmu, kui kõik kolm sõpra jälle koos olivad. Rahju aga, et Zuku iga pärast lõunat pidi õppima; siis istusivad Lumewalgute ja Siidikäpp ahju pääl ja ajasivad tasahiljusesti juttu, sest et nad peremeest ei julgenud tema töö juures eeskitada. Üks ainus kord oli ninatark kassikene ta õla päälle karanud, ta tahtis ka raamatust lugeda, aga Zuku oli tõsiselt tema filmi waadanud ja temale peaaegu tigevasti ütelnud: „Siidikäpp, sa eeskidad mind, mine ära!“ Siidikäpal oli nii hirmus häbi olnud, et ta woodi alla puges. Kui Zuku raamatu kinni lõi ja „walmis“ hüüdis, siis teadsivad mõlemad sõbrad väga hästi, mis see tähendas. Lumewalgute lendas akna päälle ja silistas oma tiibu, Siidikäpp kargas nagu hull mööda tuba! Kui Zuku mütsi pähe pani ja wilistas, siis olivad warsti mõlemad sõbrad ta õlade pääl, ja nüüd läks teekond toast wälja.

Ühel päewal, kui Zuku koolist tagasi tuli, nägi ta kaupmehe poega Hindrekut oma kahe sõbraga, Madise ja Ruudiga, tee ääres kraawis mängiwat. Zuku läks ligemale waatama. Hindrek oli ühe konna tagumiste jalgade külge niidi sidunud, teised poisid ajasivad waest looma pisikeste witsadega kargama, kõik kolm naersivad suure häälega.

„Ärge tehke nii,“ ütles Zuku, „teie teete konnale haiget.“ „Mis sest on!“ kostis Hindrek, „tal pole ju mõistust.“ Ja ta rebis kõwasti niidist. Zuku südames tõusis wiha, aga ta ütles siiski nii lahkesti kui ta wähegi wõis: „Kui temal

ka mõistust ei ole, siis tunneb ta ometi valu nagu sinagi." Aga Hindrek naeris: "Bole wiga, see pole ju muud kui konn!" "Kõik loomad on Jumala loodud, ja ei tohi neid piinata!" ütles Zuku see kord väga tõsiselt. "Vaata nüüd," kirjendas Hindrek, "Kasji-Zuku on õpetajaks saanud, tahab meile jutlust ütelda!" Zukul olivad filmad wees: "Ma ei wõi seda näha, kui teie konna waewate." "Noh, siis mine parem ära," ütles Ruudi ja lükkas teda eemale, aga Madis ütles: "Kas sul häbi ei ole, Kasji-Zuku! Mis poisj sa siis oled, kui sa sedagi ei wõi näha; sa oled päris tüdruk." See juures lõi ta konna witsaga. "Lase konn lahti," hüüdis Zuku, kiskus witsa käest ära ja tõmbas temale mööda jalgu. Nüüd oli riid ja kära lahti, Zuku sõdis waprasti, aga nemad olivad kolmekesi tema wastu ja poisike sai tublisti peksta; konn aga puges waheajal wette tagasi, kust nad teda enam ei leidnud. Poole tunni pärast oli Zuku jälle kodu; ta istus woodi pääle ja nuttis, Lumewalguse ja Siidikäpp istusiwad nukra meelega tema kõrwal, nad ei mõistnud, mis oli juhtunud. "See kord jäi ta tõesti koolis kinni, kurr, kurr," ütles tui; "ehk koer hammustas teda," kostis kaks ja wehkles sabaga edasi tagasi selle mõtte juures, sest Siidikäpp ei sallinud koeri. Aga Zuku ei pannud tähele, kuidas ta sõbrad tema tähelepanemist eneste pääle püüdsiwad tõmmata. Ta ei nutnud mitte sellepärast, et kõik ta kondid walutasiwad, ka mitte just sellepärast, et ta kartis ema väga tigeidaks saawat, sest et ta riided lõhki olivad käristatud, waid palju enam wiha pärast nende poisike üle. Kui ema sisje astus, pani ta imeks, miks ta rõõmus poisike nii tibatusti nuttis: "Zuku, mis sul wiga?" "Pai ema, anna andeks, meie riidlejime ja mu kuuel on auk sees ja püksid on tagast tatti, oh ema, need olivad wanad püksid, anna andeks!" Ema nägi, et poisike väga kurb oli, ja ütles: "See kord amman ma andeks, aga hoia, et sa teine kord seda wiisi enam koju ei tule, ja nüüd ütle mulle, miks pärast teie riidlejite." Zuku jutustas kõik õiglaselt ära ja lõpetas wiimaks: "Ema,

mina wõitlefin tõesti wiha wastu kõik see aeg, aga wiimaks sõimafid nemad mind ja siis sain ma wäga wihaseks ja löin Madist witsaga!" „Waata, siis on sinul ka süüd, kui sa wihaseks said ja löid, sest inimese wiha ei tee mitte, mis Jumala ees õige on. Aga räägi mulle, Zuku, mis nemad sulle siis ütlesiwad, et sa nii wihaseks said?" „Esiteks ütlesiwad nemad, ma pidada õpetaja olema, ja siis" — Zuku ei saanud nutu pärast edasi rääkida — „siis ütlesiwad nemad . . . ütlesiwad nemad . . . hüüdsiwad mind — tüdrukuts!" Ema naeratas. „Aga Zuku, mis sest on?" Zuku peitis oma palawa pää ema süle ja nuttis kibedasti: „Oh ema, see on hirmus häbi!" Ema filitas poisikese käherjuukseid ja ootas, kuni ta nutu järele jättis, siis ütles ta: „Kuule, Zuku, tüdrukud wõiwad mõni kord poistest targemadgi olla, ja mina olin kord ka tüdruk. Jäta siis nüüd nutt järele, sest pole ühtegi wiga, kui sind tüdrukuts hüüatakse. Sellepärast ei ole sa weel mitte tüdruk, kui sa näha ei wõi, et loomasid waewatakse. Jumal on mehele sellepärast rammu ja jõudu andnud, et ta wähemaid ja nõrgemaid kaitseks ja aitaks, aga mitte ei piinaks ega waewaks; kes seda teeb, ei ole mitte mehine, waid kuri ja toores ja wõib sellepärast ise weel arg olla. Kui sind tüdrukuts hüüatakse, sest pole wiga." Zukul oli ikka weel pää ema süles. Ema lükkas poisi juuksed niiskelt otsaesiselt tagasi ja küsis: „Zuku, kas sa kardad Hindrekut ja tema sõpru?" Zuku tõusis üles ja ütles kindlasti: „Ei karda." „Noh, siis ära karda ka nende naermist, kui nad ka sind tüdrukuts peaksiwad hüüdma, aga ära lasje wiha enese üle wõitu saada, waid walitse enese üle, mõtle Rainsi pääle. Ja nüüd ütle, mu poeg, kas sa tahad kord wapraks meheks saada?" „Jah, tahan!" kostis poisj ja waatas kindlasti ema filmi. „Siis karda Jumalat, tee alati, mis Issanda ja inimeste ees õige on ja seisa julgesti nende eest, kellele ülekohut tehtakse, ka loomade eest. — Ja nüüd anna oma riided mu kätte, et neid parandan, muidu ei saa sa

homme fooli minna." Zuku wõttis kuue ja püffid maha ja andis ema kätte, istus ise järgi wäel laua taha, et õppida, mis homjeks üles antud. Aga see kord ei läinud see mitte nii ruttu. Ema sõnad seisiwad ta pääs ja südames: „Ära lasse wiha enese üle wõimust saada, jõud on inimesele antud, et vähemaid taitsta, mitte waewata; ära karda teiste naermist, karda Jumalat; seijsa julgesti kõikide eest, kellele ülekohut tehtakse, ka loomade eest. Kas tahad wapraks meheks saada? — Jah, tahan!" Zuku ei ole ema sõnu ilmaski unustanud.

III. Mis Kaspi-Zukust sai.

Zuku oli katkestümmendüks aastat wana, kui Türgi sõda hakkas. Temal ei oleks tarwis olnud soldatiks minna, sest et ta lese ainus poeg oli, aga tal ei olnud rahu, ööd ja päewad mõtles ta nende ristiinimeste pääle, keda türklased nii kurjasti kiusasiwad, ja tema wõttis nõuaks priitahtlikult wäeteenistusse astuda. Ema nuttis esiteks tibusasti, aga kui ta nägi, et pojal kindel nõuu oli, pani ta käded risti ja ütles: „Mine siis, mu poeg, ja Jumal kaasa." Zuku oli wäike kaswu poolest ja mitte wäga tugew, aga et ta enmast priitahtlikult soldatiks pakkus, siis wõeti ta wastu. Ta on waprasti wõidelnud mitmes lahingis ja omale auumärgi teeninud, aga wiimaks — see oli Plewna linna all — purustas juurtüki kuul tema pahema jala. Zuku kannatas mehijelt kõik valu ja kui tohter purustatud jala oli ära lõiganud ja Zuku walge nagu furnu maas oli, ütles tohter oma abiliije wastu: „See on wapper noormees, ma olen palju haigeid näinud, ka palju haawatuid arstinud, aga niisugust on wähe kui see wäike eestlane." — Need oliwad pikad, raskest päewad ja weel pikemad, raskevad ööd, kus Zuku hospitalis haige oli, aga walusam weel kui haawatud keha oli tema süda. — „Oh et ma wigajeks pean jääma elu otjani." Aga wiimaks leidis

ta jälle jüdamerahu ja ütles: „Isjand, Sinu tahtmine sündigu. Keisril ei ole wigaseid soldatid tarwis, aga Sina, Runingate Runingas, wõtad ka waele puujala oma teenistusesse. Isjand, Sinu päralt ma olen.“

Kui Juku jalg wähe paranema hakkas, oli temal wäga igaw, ta ei olnud õppinud ilma tööta seisma, ja et temal wirgad näpud oliwad, hakkas ta nõela ja käärisid pruutima, kõiksugu pisikesi töösid tegema, parandama ja õmblema. Sgaüks hospitalis tundis teda ja halastaja õde, kes haigeid pöetas, kiitis, kui palju abi temal Jukust olla. Wiimaks oli rahuleping tehtud. Wapper sõjawägi läks isamaale tagasi, igal pool tuliwad inimesed soldatidele wastu, ka Tallinnas terwitati neid suure rõõmuga. Lipud ja lillepärjad igal pool ja linna kodanikud wiskasiwad lillesid soldatitele. Ka Juku tuli koju, aga temale ei hüüdnud keegi „huraa“ ega wisanud temale lillesid, ta oli ju wigane, ei wõinud teistega reas marsjida. Ta läks otsekohe koju ema juurde. Ema pani mõlemad käed poja kaela ümber ja nuttis kibedasti, aga Juku trööstis: „Ära nuta, ema, Sumal tänanud, mul on terwed käed, meil ei saa puudust olema.“

Ja puudust neil ei ole olnud, Juku sai rättsepaiks ja teenis küllalt, et iseennast ja oma wana ema toita. Sest on nüüd kümme aastat tagasi, kui Juku naese wõttis; temal on kolm priskest poega ja üks wäike tütar ja Sumal on jeda wäikest perekonda nähtawalt õnnistanud. Rikkad nad küll ei ole, aga kõhu on nemad siamaale alati täis saanud. Tuba on ilus ja puhas, sest naene hoiab kõik asjad korras, wana ema ei wõi enam palju tööd teha, ta istub pingi pääl ahju ees ja kudub sukka ja talwe õhtutel räägib ta oma lastelastele jutufesi. Üks jutt on, mida wanaema ei wäsi rääkimast ja lapsed ei wäsi kuulmast, see on: „Kuida jõululapsuke isale Siidikäpa kinkis.“ Siis on wanaemal alati rõõmupisarad filmis ja kõik kolm poisji istuwad wanaema jalgade ees pörandal ja kuulawad lahtise juuga; wäike Mari istub wanaema süles ja kirju kajs

istub Mari süles. „Siidikäpp?“ arwate teie. Ei ole Siidikäpp, see juri juba enne Türgi sõda ära ja Zuku mattis ta rohuaeda Lumewalgutese kõrwale, kes juba kats aastat enne teda ära oli jurnud. Aga see mõib küll olla, et see kirju kassike Mari süles üks Siidikäpa lastelastest on. Zuku armastab ikka veel loomi, iga päew peab ta wanem poeg, „wäike Zuku“, puu otja ronima, kus okste wahel „wõõrastemaja“ lindudele on tehtud. Terwe talw läbi ajas „wäike Zuku“ iga päew lund selle päält maha ja pani sinna linnukestele wärsket toitu. Mõnigi waene taga aetud kaks ehk koer on meie sõprade juures juba abi ja aset leidnud. Aga Kassi-Zukuks ei hüüa ükski enam meie sõpra, temal on nüüd nimi „Wapper puujalg.“ Teda hüütakse wapraks, ei mitte sellepärast, et temal aumärk on, mida tema wahel laste ja ka wanaema rõõmuks rinnas kannab, tema on tõesti wapper, ei mitte üksipäini lahingis, waid ka kodumaal. On kuskil pool riid ja kära lahti, warsti on wapper puujalg jääl ja lepitab tülitsejad ära. Igauks ümberkaudu tunneb teda ja mitmed käiwad temalt nõuu ja abi otjimas. Kõik lapsed, kes tema ligidal elawad, tunnewad teda, sest ta on alati lahke wäetimate wastu. Kui wapper puujalg mööda uulitsat läheb, on tal mõni kord hulk lapsi tagajärel ja tihti tõstab ta mõne pisematest oma õla pääle, nagu ta poisikejena „Siidikäppa“ kandis. Ta oma lapsed tunnewad seda paika ka, see on suur auu ja rõõm, kui keegi isa õla pääl tohtis istuda, aga ialgi ei julge nad sinna ronida, kui isa tööd teeb ehk loeb. — Wapper puujalg seisab julgesti kõikide eest, sellele ülekohut tehtakse, ja ei jalli ilmaški, et loomajid waewataks, seepärast tunnewad ja kardawad teda ka kõik wallatud poisid ümberkaudu, kes hää meelega elajaid piinawad. Ta oma lapsed ei tee seda ilmaški, nad armastawad loomakesi nagu nende isagi. Wapral puujalal on palju sõpru, sest igauks teab, et ükski, kes hädas on, asjata tema ukse pääle ei koputa, ja kes teda tunnewad, teawad, et tal truud ja ustaw sõda on. Aga

wapral puujalal on ka palju waenlasi, sest kurje inimesi on igal pool ja nemad teavad, et wäike rättsepp oma puujalaga ja oma selgete siniiste silmadega ilmaški ei karda tött tunnistada ja õigust teha. Ja kes ülekohut tahab teha, seda ei wõi ta sallida; niisuguste käest saab wapper puujalg mõni kord sõimu ja ahwardusi kuulda, aga tema ei karda neid mitte. Aga kust sellele puujalale, sellele wäikesele rättsepale see julgus tuleb? Küüfige tema enese käest, ta saab teile wastama:

„Sehooma on mu walgus ja mu abi, keda pean ma kartma? Sehooma on mu elu finnitus, kelle ees pean ma wärijema?“ Laul 27, 1.

Wabalt Saksa keelest H. v. G.

Mõned pildikesed laste elust Kamerunimaal.

Kes on need mustad poisikesed, kes imeteledes pisikest ümmargust asja walge mehe käes waatawad? Walge mees on Sakamaa madrus, kes juure laewaga Ahwritamaale on tulnud ja nüüd mere rannal paadis istub ja wõõra maa inimesi waatab. Poisikesed on wäikesed neegrid, aga kui teie arwate, et nemad just ujumas on käinud ja sellepärast ihualasti jääb seisjavad, siis teie eksite wäga — ei, nende maa on soe ja riietega ei ole neil palju muret.

Need poisid ei ole veel eluajal järki ega püksi kandnud, paljalt jooksewad nemad mööda külasid; ükski ei ole neile ütelnud, et see häbi on, sest nemad on ju paganad. Kui nad natuke juuremaks kaswawad, panewad riidetüüti puujade ümber — rohkem ihukatet neil ei ole.

Alga on neegri poistel küllalt ja nemad wõiwad teha, mis tahawad. Nemad wõiwad mööda metsasid rännata, jooksta, kuhu soowiwad, kodust ära jääda kas nädalate kaupa, ükski neid ei keela. Neil ei ole tarwis õppimisega oma pääd waewata, ja kui nad mitte liig kurje tüfka ei tee, näituseks: majakese külge tuld ei pista ega kellegi naabri kanu maha ei löö, ja ka üleliiga ei warasta — sest natuke warastada on neil luba — siis läheb mõni kord terve aasta mööda, ilma et nemad ainuist hoopiski ehk muud karistust oleks saanud. „Oh, oleks minul niisugune elu!“ mõtleb ehk mõnigi Gesti poisike, kes koolis peab käima ja tööd tegema ja sõna kuulma. Aga kui sina teaks, misugune elu neil pagana poistel on, ja ei soowiks jeda mitte enam omale. Kui sa koolist ehk karjast kodu tuled, siis istud ja lauda ja ema annab sulle suppi, ehk piima, ehk silku-leiba, ja kui sa haige oled, siis kannawad wanemad su eest hoolt. Neegri lastega on teine lugu. Mii pea kui pois wõib jooksta, kandku ta ise enese eest hoolt, siis otfigu kust jüüa saab, wanemate käest ei saa ta midagi. Sagedasti näed sa lahjat mehikest, kes mõlema käega tühja, sisse wajunud kõhu pääle lööb — ta tahab sulle näidata, et nälg kibe. Leiab ta mõne perekonna jõomas, siis ei küsi ta luba, kükitab teiste hulka ja pistab oma musta käpa puukausi sisse, mille seest jõodakse, ja topib oma juu nii täis, et tema paled wälja näewad kui mehel, kes pafunat puhub. Unneks on neegrid lahked wõõraste wastuwõtjad, ükski ei aja niisugust näljast poiszi ära, enne kui kausi tühi. Siisgi peab pois omale sagedasti ise toitu muretsema ja selle pääle on ta wäga osaw, ta laheb wibu ja nooltega lindusid, püüab kalu, kilpkonnasid ehk konnasid, needgi on temale maiuseks.

Nii on neegri poisike täiesti waba, aga õnnelik ta ei ole sellepärast mitte. Niisuguseid rõõmsaid lustilisi poisja nagu Gestimaal ei leia ja paganate maalt mitte. Mitte üksi sellepärast, et neile isamaja ja wanemad nii armsad ei ole nagu meil, waid nemad peawad ka alati kartuses elama: Pois on kõhuli maas jõe ääres ja wahib kalafesi, kes selge wee sees ujuvad; äkitselt tulewad tats meest tema kallale, seowad ta käd kinni ja tassiwad ta ära; pois karjub, hulub, paneb wastu, ei aita midagi, ta wiidakse ära; siis saab tema kuulda, et ta isa sõbrale midagi wõlgu jäänud, ehk naese tema käest ära warastanud, ehk mõne muu kuritöö teinud, ja pois peab nii kaua teise orjaks jääma, kuni isa kahju jälle ära tasub. Poisi elu ei ole ehk nii wäga raske uue isanda juures, ta saab iga päew süüa, aga wangipõli ja raske ahel, mis ta kannab, teewad tema haigeks. Arsti ei ole, haigete eest hoolt kanda ei oska neegrid mitte, pois lamab palawa päewa käes pikali maas. Kutsutakse nõid, see teeb kõiksugu tempusid, lööb trummi, raputab haiget last, et kurja waimu wälja ajada, sest iga haigus tuleb kurjast waimust, nii arwawad paganad, aga asi läheb pahemaks. Õnn, kui haige nõia arstimise läbi ära ei sure — ja surm on paganale hirmus. Kuhu läheb inimese hing pärast surma? Selle küsimise pääle otsib iga inimeselaps wastust. Pühakiri annab armsa otuse neile, kes Jeejuse juurde tulewad: „Tõesti, mina ütlen sulle: Täna pead sa minuga paradüüsis olema.“ Aga sest Õnnis- tegijast, kes patuseid wastu wõtab, ei tea paganad midagi, nemad ütlevad: Kes just inimesetapja ei ole ehk mõni muu suur kurjategija, see läheb pärast surma ühele maale, kus süüa küllalt saab, kus kõht alati täis ja sellepärast tarwis ei ole warastada, ja kus sellepärast riidu vähem. Aga südametunnistus ütleb ka neegrile, et see nõnda ei ole, et ta kohtumõistja ette peab astuma pärast surma — ja mis siis? — Sellepärast elawad neegrid alati kartuses ja ahastuses.

Jumala poisid.

Kui missjonärid Kamerunimaale tulivad Jumala sõna kuulutama, siis olivad esimeste hulgas, kes nende juurde tulivad, ka mitmed poisid; missjonärid mõtlesivad, et see wist uudishimu pärast sünnib ja et poisid ehk ruttu jälle õppimisest ära jääwad, aga see ei olnud mitte nõnda. Kui tagasiuudamine tõusis paganate poolt, siis olivad need, kes kindlaks jäiwad ja iga päew tulivad Jumala sõna kuulama, suuremalt osalt poisid ja noored mehed. Üks pois sai iga kord oma isa käest pekja, kui ta kooli läks, aga sellegipärast tuli ta iga päew. Müüd on küll suurem osa wanematest aru saanud, et „Jumala asi“ — nii hüüawad nemad ristiusku — wägewam on kui hoobid, aga siiski on mõned poisid, kes takistamata läbi ei saa. „Jumala poisteks“ hüütakse neid, kes koolis käiwad ja ristiusku tahawad heita, nende arv kasvab iga aasta ja nad on rõõmsamad ja õnnelikumad kui pagana lapsed. Sääl on üks neljateistkümmne aastane „Jumala poiss,“ kelle isa on ära ajanud — ta ei tohi enam ialgi isamajasse tulla — aga ta tahab ennem wanematest ja sugulastest ilma jääda kui oma Jumalast. Shtu hilja, kui pimedus maad katab, on sagedasti kuulda, kuidas Jumala poisid laulawad: „Kust leiab hing rahumaad,“ „Las' mind minna,“ „Oh minu käded nüüd wõta“ — need laulud kõlawad nii armsasti läbi öö, needjamad armsad wiisid ja needjamad armsad sõnad, ehk küll wõõras keeles, lauldaske palmipuude all, nagu meil kuusikus ja jõe kaldal.

Uga Jumala lapsed Ahwrikamaal on ka sest aru saanud, et kes taewa ja maa Loojat tahab teenida, see peab ka walmis olema oma tööga ja oma waraga Issanda riiki ehitada. Ilma et missjonärid neid olets jundinud, on mitmes kohas Kamerunimaal need, kes Jumalat tahawad teenida, nõuuks wõtnud, et igaüks nende seast 20 kopikat kuus kirikumaksu peab maksma. Müüd olivad küll mõned poiste

seast, kes nii palju ei saanud maksta, aga seda võime
 ütelda, suurem osa nende seast tegivad mis nad võisivad.
 Ja need noored mehed ja poisid ei olnud kõik ristitud.
 Ühes külas oli missioonär kolme noort meest ristinud, esi-
 mesed koguduse liikmed, ja 14 walmistasiwad endid ristimise
 wastu; iga päew õpetas missioonär neid; nüüd tuli päew,
 mil kirikumaksjud pidiwad saama maksitud, ja waata —
 37 inimest tuliwad, nende seas oliwad ka kaksteistkümmend
 poisji, ja nendest kellel raha ei olnud, tõi üks kana, teine noa,
 igauks oma jõudu mõõda. Võib olla, et mõni nende seast
 natuke uhke selle päale oli, et ta kirikumaksju oli maksnud, aga
 seda mina ei paneks sugugi imeks, sest ma olen sagedasti
 näinud, et laps, kes kopika missioni hääks annab, selle päale
 ka wäga uhke on. Aga kirikumaksjud ei ole mitte ainjad,
 mis Jumala mehed maksawad; kus kabelit (jumalateenistuse
 h onet) waja ehitada, toowad nemad jeks ka oma annid.
 Ühes külas maksis kabel umbes 200 rubla, jääl oliwad 35
 Jumala meest ja 15 Jumala poisji, need paniwad selle tarwis
 150 rubla kofku; selle raha oliwad nad oma tätetööga
 teeninud. Kord tuli üks missioonär, kes korraks terwise pärašt
 Europamaal käinud, Kamerunimaale tagasi ja oli 15 wana
 kella, mida enne raudteejaamades pruugitud ja mida ta ära
 oštanud, kaasa wõtnud. Igas külas, kus jumalateenistust
 peeti, taheti nüüd ka kella saada, ja et raha ei olnud neid
 osta, tuliwad mehed ja poisid tööle, kuni palgaga kella
 võisivad ära maksta, mille siis rõõmuga koju wiisivad.
 Siis riputatiwad kella puu otša külge ehk kahe posti wahel,
 ja nüüd hüüawad 15 külas raudteefellad inimesi pühapäe-
 wasele jumalateenistusele. Kus kabel on, peetakse selle sees
 ka kooli, kus kabelit ei ole, jääb peab misti wäikese hoonega
 leppima, ehk tulewad poisid õues puu alla kofku; enamasti
 ikka kütitawad nad põrandal, aga kui kirjutatakse, siis ei
 lähe korda tahwliit põlwele pääl hoida, siis peab istuma,
 ja selle tarwis toowad nad puutüwe ehk otši, aga mitu
 tundi otša pääl, mis päälegi sugugi file ei ole, paigal

istuda, ei ole kellegile poisikeelsele kerge, ja mitu korda juba juhtus, et üks või teine mehike kogemata tagurpidi uperpalli oftalt maha lendas. Seepärast tulivad need 15 Jumala meest ja 15 Jumala poisji, kes kabeti olivad ehitanud, misjionäri juurde ja ütlesivad, neil olla ka pintijid kabetijse tarwis. Misjionär oli sellega väga nõuus, ütles neile aga, et nemad ise neid pidada maksma; koolipoijid olivad sellega rahul ja läksivad omale mõneks päewaks toitu muretsema. Nädala pärast tulivad 15 poisji, sest koolipingid olivad poiste mure, igauks oma leiwafotiga tööle, kõige nooremad olivad 6 aastased, kõige wanemad wiie- teijikümne aastased. Dõmaja eest kandjivad nemad ka ise hoolt ja tegivad rõõmjusti kaks päewa tööd, teise päewa õhtul seadjivad nad endid ritta ja misjionär andis igauhele oma palga, noorematele vähem, suurematele rohkem. Poijid olivad sellega väga rahul ja muretsejivad omale koolipingid. Aga ka kõik muu, mis neile veel koolis tarwis on, peawad nad ise omale toimetama. Esiteks, mis ihufatteks tarwis: piijike riidetükid niuete ümber, sest kooli nemad ei tohi üsna paljalt tulla; siis tahwli, aabitsa, lauluraamatukeje, kate- tismuse ja krihwli. Ehitab misjionär maja ehk harib ta põlbu, siis tulewad poijid ja pakuwad ennaist töömeheks, kuni neil kõik oma koolitarwitused koos on, sest wanemate käest ei saa nad selle tarwis mitte midagi. — Mis fina teekjib, kui sind keegi ei sunniks kooli minema ja kui fina päälegi kõik kooliraamatud peakjib ise muretsema? Jumala poijid Kamerunimaal on hästi aru jaanud, et kes Jumalat tahab teenida, jee peab ka hoolega õppima.

See mehite, keda jün pildil näete, istub laua pääl; külap ta wiist on misjonäri maja rõdu ehk weranda pääl, muidu ei oleks tal lauda, kus pääl istuda; poisj rehtendab, keda on ta mureliseist näöst selgesti näha.

Teie tahate wiist ka kuulda jaada, mis Kameruni poisid koolis teewad? Koolimajast olen juba rääkinud, ka seist, et neil lauda ei ole, kus pääl wõiks kirjutada, ja pintide asemel jälle pea igal pool jäme okaline puukänd. Selle pääl istuwad poisikesed iga hommiku kolm tundi paigal, ehk nad küll wõiksid oma himu järele hulkuda. Seda ei ole ialgi kuulda, et mõni poisj oleks kaebanud, et talle liiga palju õppimist üles antakse, küll aga õhtab mõni terawa mõistusega laps, et temale rohkem „tarkuseid“ ei õpetada. Rõõm on näha, kui hästi neil piiblilood meeles seisawad; nemad ei wäsi neid kuulamast ja õppimast ja ma arwan, et mõnelgi Gesti poisikesel häbi oleks kuulda, kui

palju paremini need poisid, kelle wanemad peaaegu kõik weel paganad, piiblilugusid teavad. Ja see on ka pää-asi, et nad Jumala sõna õpiwad, et nende süda ja elu saaks walgustatud. Küsid ja mõne „Jumala poisi“ käest, miks pärast ta kooli tuleb, siis kostab ta sulle: „Seepärast, et ma „Jumala asju“ tahan õppida ja „Jumala meheks“ saada.“ Lugemise ja kirjutamisega ei lähe asi nii hästi, juurem osa poisja, kes kaks, kolm aastat koolis on käinud, ei oska weel selgesti lugeda ega kirjutada — ja rehkendamise ja lugemise ja kirjutamisega on lugu weel halwem! „Mis nad siis need kolm tundi koolis teewad, kas magawad või on nad kõik puudulise mõistusega?“ Ei mitte, neegri poisid ei ole sugugi tuimemad kui muud lapsed, ainus asi, mis neile tõesti hirmus raskeks läheb, on rehkendamine, sellega ei saa nad ialgi hästi korda; aga lugemist ja kirjutamist õpiksid nad küll, kui aga keegi oleks, kes oskab õpetada! Aga see on asi, parajat koolmeistrit ei ole! Need, kes õpetawad, on peaaegu kõik noored mehed, kes alles lühikese aja eest ristiusku heitnud, kes ise jägedasti lugeda ja kirjutada ei oska, aga keda armastus oma Õnnistegija vastu sunnib oma rahwa lapsi Jeesuse juurde juhatama. Seda teewad nad südamest: poisikestele piiblilugu jutustada ja pühapäiwiti külades jutlust teha, see on neil hoopis mõnusam, kui lugemine, kirjutamine ja rehkendamine. Sellepärast juhtub seda küll, et mõnele niisugusele noorele koolmeistrile koolipidamine hirmus igawaks läheb, nii et ta enam ei tea, mis need kolm tundi poistega teha; kui ta mõni kord ukse ette ei astuks papagoi lindusid waatama, kes mööda lendawad, siis jääks ta wähest tukkuma — aga see oleks ometi häbi! Wähest haigutab mõni poisike ja ajab oma juu nii laiali lahti, nagu tahaks terwet koolituba alla neelata; siis peab noor koolmeister temale pika manitsusekõne, sest neegrid on juured kõnemehed ja tublisti rääkida on neil lõbu asi; wähest tõmbab ta ka poisi kõrwa natuke pikemaks. Teie näete, koolis käimine ei ole ka neegri poistele mitte nalja-asi.

„Aga miks ja meile üksnes poistest räägid ja tüdrukuteft ei jüguigi?“ nii küfiwad wift Gesti tütarlapsed, kes jeda loewad. Rahju küll ütelda, aga mina tean wäga wähe Kameruni tütarlastest, ja seegi ei ole mitte häa. Nagu igal pool paganate juures, nõnda on ka Kamerunimaal naesterahwaste elu wäga wilets. Tütred ei ole wanematele muud kui kauba-asi; tuleb mees, kes naist otsib, siis müüwad wanemad oma kaheteistkümnne aastase tütre temale, mõni kord müüakse tütarlapsed ka weel nooremalt, kümne ehk kahelja aastaselt ära. Mõttele, kui hirmus, kui sinu wanemad sind wõtakfiwad ära müüa wõõrale, tigidale mehele! Iga neeger, kel nii palju jõudu, see ostab omale mitu naist, need peawad teda orjadena teenima — waejed, tuimad, riikad loomad, kes ühtelugu ükssteisega riidlewad, sagedasti ka ükssteist karmu pidi kfiurwad, sõima-
wad, sülitawad, hammustawad, peksawad. Kõige nooremal ja nõdremal on wilets põli. Muidugi wõitfiwad nad, kui nad misfionäri suust Jumala sõna kuulewad, Jeesuse poole hüüda oma häda seest, wõitfiwad Jeesuse juureft pattude andeksandmist ja rahu leida, aga nad ei taha, nad on nii wiletsjad, nii tuimad, et armuõpetust ei wõta kuuldagi ega tähele panna. Minult mõned naesjed, kelle mehed ristiusku oliwad heitnud, on ristmijes ka Jumala armu wastu wõtnud.

Aga nüüd, lapsed, tahan ka teie käest üht asja küfida: Kamerunimaal on „Jumala poisja,“ aga Jumala tütarlapsi ei ole — kas neid Gestimaal peaks olema? Teie, Gesti tütarlapsed, ütelge, mis teil wiga on? Wanemad kannawad teie eest hoolt, teie wõite koolis käia ja niisama palju õppida, nagu poisid, Jumala sõna ei ole teile mitte wõõras asi, waid tuttav küllalt, kas wõtate nüüd ka wanemaid auustada ja armastada ja Jumalat kiita? Kui teie tuimad olete, ei wõi teie ennaft mitte wabandada. Ja nüüd, poisid, ütelge teie, kas teie olete „Jumala poisid.“ „Ei tea,“ ütlewad wift mitmed. Aga jeda peate teadma;

ma ütlen teile, millest „Jumala poisji“ tuntakse. „Jumala poisj“ on laps, kes Jumala meheks tahab jaada, laps, kes palwega üles tõuseb, palwega magama läheb, laps, kes sellepärast õpib, sellepärast tööd teeb, et Taewa Taati teenida — õnnelik laps, kes Jeesust armastab ja kelle Jeesus paradiisi jaadab. Kas oled sina niisugune? Kui mitte, siis palu Jeesust, et ta sind niisuguseks teeks, palu, nagu kuningas Daawet 51. laulus teeb: „Loo mulle Jumal puhas süda ja uuenda mu sees kindlat waimu.“ Puhas süda ja kindel waim peab Jumala lapsel olema, ja kui sa nõnda palud, siis ära unusta ka mitte oma väikeste mustade wendade ja õdede eest Ahwrikamaal palwet teha.

Saksa keele järele H. v. G.

Märku.

Lapsehoidja jõe jillal

Waatab wete woodesse,

Süles hõiskab rõõmufiljal,

Kena, priske lapsufe.

Lapsel jõe peeglist paistab

Hoidja — „tita“ süles ka ;

Rõõmu tujul käsi tõstab

Rabelebede hüppab ta.

Hoidja lapse rõõmu waates

Unustab mis õnnetus !

Laps ju weereb wete woodes !

Hoidjal hirmus ahastus.

Ligi seiswast tohtri majast

Märku, walwas õuewaht,

See sai aru nutu kajast,

Et on tibe hädaoht.

Enne weel, kui hoidja aimab,

Juba Märku kaldal sääl :

Uppun'd lapsufene lamab

Rahwatamult kuiwa pääl,

üürisejeks hulub seltsi

Nutja lapsehoidjaga,

Latub käsi, pakub patši

Ja siis paneb putkama.

Tohtri herra pidupäewal

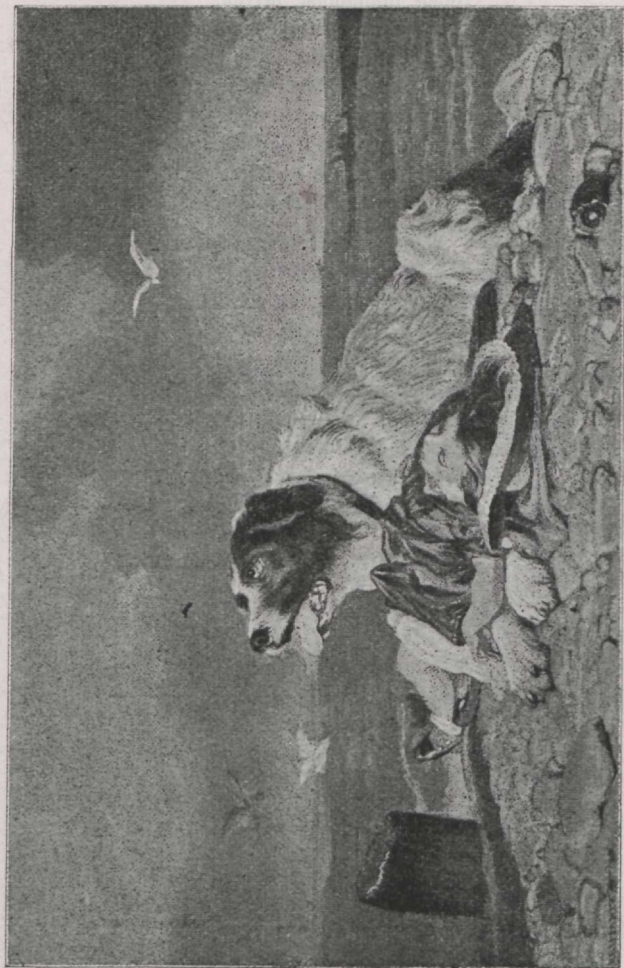
Sõpradega seltsimas.

Märku märjalt herra hõlmal

Kraapimas ja tiskumas.

Herra palub : „Kallid wõõrad,

Ärge pahandage end ;

Jääge kannatama, herrad,
Minu Märku kutsub mind!
Ei ta tülitä mind tühjalt,
Wist on asja haruldast!“
Märku eel ja herra järel —
Leiab pea jurnud last,
Lapse kõrwal kalda äärel
Hoidja nutab kibedast.

Tohter tõstab targu, hõõrub
Õrnalt külma kehakest;
Dotab, waatab, kas ehk ilmub
Wahest elu tähekest.
Mõne filmapilgu järel
Tõuseb puna palgesse,
Tufsumist ju tunnust werel —
Laps lööb filmad ülesse!
Waatab ärdalt herra pääle,
Küüb: „Kus nüüd tita on?“

G. Friedemann.

Igapäevane waimuroog aasta jaoks.

Jan.

Wana seadus.

1	1. Moosese r.	1, 1—8. Jumal loob oma sõna läbi taewa ja maa. Waata Johannese ew. 1, 1—3.
2	"	1, 9—19. Jumala sõna pääle kaswawad maa pääl rohi ja puud, paistawad taewas päike, kuu ja tähed.
3	"	1, 20—25. Jumala sõna pääle toowad maa ja meri elawaid hingesid wälja.
4	"	1, 26—31 ja 2, 1—3. Jumal loob inimese enese näo järel. Waata Jobi 38, 4—7.
5	"	2, 4—17. Seletamine, mil wiisil Jumal inimese lõi ja temale elupaiga walmistas.
6	"	2, 18—25. Jumal annab inimesele abikaaja.
7	"	3, 1—7. Esimene patt.
8	"	3, 8—16. Jumal kuulutab patu nuhtlust, aga ka Snnistegija tulemist.
9	"	3, 17—24. Maa saab ära neetud inimese pärast, Adam ja Gewa paradüüsi wälja aetud.

Jan.

- 10 1. Moosese r. 4, 3—7. Uju läbi toob Aabel parema ohvri kui Cain, waata Ebreas 11, 4.
- 11 " 4, 8—16. Aabeli veri kiskendab Jumala poole: „Kättemaksmine.“ Jeesuse veri hüüab: „Kõik on maksetud.“
- 12 " 6, 5—22. Noa leiab armu Jumala ees. Waata Ebreas 11, 7.
- 13 " 7, 1—10. Jehoowa käsu pääle läheb Noa laewa.
- 14 " 7, 11—24. Weeuputus.
- 15 " 8, 1—14. Jumal ei unustu inimesi ega loomaid laewas. Waata Jes. 49, 15.
- 16 " 8, 15—22. Inimesed ei ole nüüd mitte paremad kui weeuputuse ajal, aga oma töotuse pärast ei taha Jumal enam kõik, mis elab, maha lüüa. Saul 14, 1—3.
- 17 " 9, 8—17. Kui ja wikerkaari näed, siis mõtle seaduse pääle, mis Jumal inimestega teinud.
- 18 " 9, 18—29. Noa tegi pattu, et ta joobnukš sai, aga Ham naeris oma isa ära. Waata 1. P. 30, 17 ja 20, 20. Semi joost on Õnnistegija tulnud (kiidetud olgu Jehoowa, Semi Jumal). Jeweti joost on tulnud kõik

Jan.

need rahwad Europamaal, kes nüüd ristirahwad on. Hani joost on kõik rahwad Kanaanimaal tulnud, kes Jofua ajal ära hukati, ja ka neegrid Ahwrikamaal, kes veel tänase päewani jagedasti orja = iffe all ägawad.

19	1. Moosese r. 11, 1—9.	Jnimeste tühi uhtus.
20	" 12, 1—9.	Uju läbi läheb Abraam ijamaalt wälja. Waata Ebreä 11, 8—10.
21	" 13, 2—13.	Abraam on leplik, Lot wolib enesele rikka maa ja jääb õelate jekka elama.
22	" 13, 14—18.	Waata 4. Moosese 23, 9—10. Mis Pileam Jisraeli rahwast ütleb.
23	" 14, 1—12.	Lot wiidab Eoodoma rahwaga koos wangi.
24	" 14, 13—24.	Abraam päästab Loti ja ei nõua rikkust ega jaaki.
25	" 15, 1—6.	Waata 5. Moosese 1, 10 ja Rooma 4, 3—5. Jumala armust uju läbi saawad inimesed õigeks ja õudjaks.
26	" 15, 7—18.	Abraam toob ohwri, Jssand kuulutab temale, mis pärast peab jündima.

Jan.		
27	1. Moosese r. 17, 1—8.	Isjand uuendab seaduse Abraamiga.
28	"	18, 1—8. Isjand ise ja kaks inglit tulewad Abraamile wõeraks. Waata Ebreä 13, 2.
29	"	18, 9—15. Saara waletab.
30	"	18, 16—25. Waata Malafia 3, 18.
31	"	18, 26—33. Abraami eestpalwe. Waata Jef. 65, 8.
Webr.		
1	"	19, 12—29. Waata laul 11, 6.
2	"	21, 9—21. Waata Dpet. Jõn. 22, 10.
3	"	21, 22—34. Abraam teeb lepingu Abimelifiga.
4	"	22, 1—8 ja Ebreä 11, 17—19. Abraami sõnakuulmine ja usk.
5	"	22, 9—19. Jisaki ohwer tähendab Kristuse ohwrit ette. Rooma 8, 31—32.
6	"	23, 1—11. Abraam ostab hauda. Minus koht, mis Abraami oma oli.
7	"	23, 12—20. Tootatud maal oli Saara haud.
8	"	24, 1—9. Abraam ei taha, et ta poeg pagana naese wõtaks.
9	"	24, 10—27. Sulane, kes kästnud tööd palwega teeb.
10	"	24, 28—33. Eliejer wõetakse lahkesti wastu.

Webr.

- 11 1. Moosese r. 24, 34—49. Elieser annab teada, mispärast tema tulnud.
- 12 " 24, 50—67. Rebekka saab Jisaki naieseks.
- 13 " 25, 7—11. Waata Apostlite 7, 2—7.
- 14 " 25, 29—34 ja 26, 1—6. Abraami töotus Jisakile finnitatud.
- 15 " 26, 12—24. Waata Matt. 5, 5.
- 16 " 26, 26—35. Pagana naiesed ei too Cesawile õnnistust.
- 17 " 27, 1—13. Jisak teadis, et Jakob õnnistust pidi pärima, siiski tahtis ta Cesawit õnnistada; Rebekka ei andnud seda asja mitte Jumala hooles, waid pettis ja sündis oma poega ka petmisele.
- 18 " 27, 14—29. Jakob petab ja waletab; aga mitte oma kawaluse läbi, waid Jumala tahtmise järele saab tema õnnistuse kätte.
- 19 " 27, 30—40. Cesaw oli oma esimese sündimise õiguse ära müünud ja tahtis seda siiski pärida.
- 20 " 27, 41—46. Tüli ja riid tulewad patu nuhtluseks.
- 21 " 28, 1—9. Jakob läheb kodust ära.
- 22 " 28, 10—22. Jakob näeb taewa wärawat.

Webr.

- 23 1. Moosese r. 29, 1—13. Jakob tuleb Jugalaste juurde.
- 24 " 31, 1—7. Jakob põgeneb.
- 25 " 31, 22—29. Jumal keelab Laabanil Jakobile kurja tegemast.
- 26 " 31, 43. Jakob teeb Laabaniga seaduse.
- 27 " 32, 1—9. Inglise tulevad Jakobile vastu, ta kardab Eesawit.
- 28 " 32, 10—21. Jakob teeb palwet ja jaadab Eesawile kingitusi.

Märts

- 1 " 32, 22—32. Jakob mõitleb Issandaga. Dsea 12, 5. Rutuga ja alandliku palwega sai Jakob mõimust.
- 2 " 33, 1—11. Jakob ja Eesaw lepiwad ära.
- 3 " 33, 12—20. Jakob tuleb Naanani maale tagasi.
- 4 " 37, 1—11. Joosepi unenäod.
- 5 " 37, 12—20. Wendade kuri nõuu.
- 6 " 37, 21—36. Wennad müüwad Joosepi ära.
- 7 " 39, 21—23 ja 40, 1—11. Joosep Egiptusemaal wangi.
- 8 " 40, 12—23. Inimesed unustawad Joosepi.
- 9 " 41, 1—13. Warao unenägu.
- 10 " 41, 14—24. Joosep wiidakse wangihoonest wälja.

- 11 1. Moosese r. 41, 25—36. Joosep seletab unenäo ära ja annab hääd nõuu.
- 12 " 41, 37—46. Joosep tõstetakse suure auu sisse. Waata Õp. lõn. 14, 35.
- 13 " 41, 47—57. Joosep walitseb targasti Egiptusemaal. Kuida Joosep oma wendade meelt katsub.
- 14 " 42, 1—13. Teie olete palajad maa-kuulajad.
- 15 " 42, 14—28. Pane tähele salm 21. Waata laul 50, 20--21.
- 16 " 42, 29—38. Jakobi furwastus.
- 17 " 43, 1—14. Juuda saab käemeheks.
- 18 " 43, 15—24. Joosepi wennad kardawad.
- 19 " 43, 25—34. Joosep wõtab wendi wastu.
- 20 " 44, 1—13. Jakobi pojad wiidakse linna tagasi.
- 21 " 44, 14—23. Pane tähele salm 16.
- 22 " 44, 24—34. Juuda tahab wenna ajemel wangi jääda.
- 23 " 45, 1—15. Pane tähele salm 15.
- 24 " 45, 16—28. Jakob saab teada, et Joosep weel elus.
- 25 " 46, 1—7. Ära karda mitte!
- 26 " 46, 28—34. Jakob läheb Egiptusemaale.

Märts

- 27 1. Moosese r. 47, 1—10. Waata laul 90, 10—12.
- 28 " 47, 11—20. Joosep walitseb Egiptusjemaal.
- 29 " 47, 21—31. Jakob tahab, et teda wanemate maale maetaks.
- 30 " 48, 1—11. Jakob wõtab Joosepi kaks poega oma poegadeks.
- 31 " 48, 12—22. Waata 4. Moosese r. 1, 33—35 ja Ebreä 11, 21.

April

- 1 Laul 105, 16—25. Iisraeli rahwas kiidab Issandad selle eest, mis Tema ta wanematele teinud.
- 2 Apostlite teg. r. 7, 9—16. Tehwanus kuulutab Joosepi elulugu.
- 3 1. Moosese r. 49, 1 ja 8—9 ja 18 ja 29—33. Jakobi wiimjed kõned.
- 4 " 50, 1—14. Jakobit maetaks.
- 5 " 50, 15—26. Joosepi wennad paluwad weel kord andeks.
- 6 4. Moosese r. 23, 7—10 ja 18—23 ja 24, 17. Bileam, prohwet paganate seas, õnnistab Iisraeli rahwast ja näeb waimus eemalt Õnnistegijat.
- 7 1. Aja raamat 16, 8—22. { Taawet kiidab Issandat
8 " 16, 23—36. { selle eest, mis Tema oma
rahwale on teinud.

April

- 9 1. Uja raamat 17, 7—14. Jechoowa töötab Taawetile, et tema soovib Ennistegija peab tulema.
- 10 „ 17, 16—27. Taawet tänab Jumalat.
- 11 1. Kuningate r. 8, 22—28 ja 56—61. Kuninga Salomoni palwe.
- 12 Laul 24, 1—10. Kristus, auukuningas, tuleb.
- 13 Malafia 3, 1—6. ja 19—24. Wiimane wana seaduse prohwet näeb Kristust tulema kohut mõistma nende pääle, kes wastu panewad, ära lunastama neid, kes Teda ootawad.

Nus seadus.

- 14 Johannese 1, 1—5; loe ka Öpetuse sõnadeist 8, 22—31. Mis Jeesus ise oma elust Issa juures, enne kui ta maailmale sündis, ütleb.
- 15 Luuka 1, 5—14. Johannese sündimist kuulutatakse ette.
- 16 „ 1, 18—25. Safarias ei usu mitte ja jääb keeletuks.
- 17 „ 1, 26—33. Jeesuse sündimist kuulutatakse Mariale.
- 18 „ 1, 46—56. Maria läheb oma sõbra Elisabeti juurde ja kiidab Issandat. Waata laul 145, 1—7.
- 19 „ 1, 57—66. Johannese sündimine (nimi Johannes tähendab: „Jumala arm“).

April

- 20 Luuka 1, 67—75. Waata Jeremia 23, 6 ja Miika 7, 20.
- 21 „ 1, 76—80. Waata Jeesaja 60, 1—3.
- 22 „ 2, 1—7. Jeesuse sünnimine. Waata Kal. 4, 4.
- 23 „ 2, 8—14. Waata Jeesaja 9, 1 ja 9, 5—6.
- 24 „ 2, 15—21. Karjased kummardavad Jeesust.
- 25 „ 2, 22—32. Waata Jee. 42, 6—8.
- 26 „ 2, 33—40. Waata Jeesaja 8, 13—15 ja Matt. 21, 42—44.
- 27 Matteuse 2, 1—10. Waata 4. Moosese r. 24, 17. Mis Pileam Kristusest ütles.
- 28 „ 2, 11—15. Waata laul 72, 9—11.
- 29 „ 2, 16—23. Herodes lasib lapsukeši ära tappa.

30 Luuka 2, 41—52. Poeglaps Jeesus auustab oma wanemaid ja kuuleb nende sõna.

Mai

- 1 Matteuse 3, 1—10. Johannes valmistab Issandale teed, nagu Sakarias oli ütelnud. Luuka 1, 76—77.
- 2 Luuka 3, 10—18. Küsi jina ka: „Mis pean mina tegema?“
- 3 Johannese 1, 19—28. Mis Johannes enesest ütles.
- 4 Matteuse 3, 13—17. Jeesus teeb kõig õiguist täiesti. Waata Jeesaja 42, 1—4.
- 5 Johannese 1, 29—34. Johannes tunnistab, et Jeesus Jumala Poeg.

Mai

- 6 Johanneſe 1, 35—43. Jeeſuſe eſimeſed jüngrið.
- 7 " 1, 44—52. Kuidaſ Wilipuſ Natanaeli
 kutſunud. Miſjuguſeſ inimeſeſ kawaluſt
 ei ole. Loe 32. lauluſt 1. ja 2. ſalmiſt.
- 8 Matteuſe 4, 1—11. Jeeſuſ wõidab kiuſatuſe Jumala
 jõnaga. Waata Ebrea 4, 15.
- 9 Johanneſe 2, 1—12. Jeeſuſ muudab wett wiinaſ.
- 10 " 2, 13—22. Jeeſuſ puhastaſt templit.
 Laul 69, 10.
- 11 Matteuſe 4, 12—17. Waata Jeſaja 8, 23 ja 9, 1—2.
 Kõigele rahwale kuulutataſe armuõpetuſt.
- 12 Luuka 4, 14—22. Rahwaſ kuuleb hää meelega
 Jeeſuſe õpetuſt.
- 13 " 4, 23—30. Rahwaſ tahab Jeeſuſt ſurmata.
- 14 Matteuſe 4, 18—22. Kui Jeeſuſ kutſub, tule
 ſedamaid.
- 15 Markuſe 1, 21—28. Jeeſuſel on meelewalc.
- 16 " 1, 29—39. Jeeſuſ parandab kõik wead.
- 17 Luuka 5, 1—11. Jeeſuſ annab Peetruſele rohke kala-
 ſaagi ja teeb ta inimeſepüüdjaſ.
- 18 Johanneſe 4, 1—12. Jeeſuſ palub Samaria naeſe
 fäeſt wett.
- 19 " 4, 13—26. Jeeſuſ pakub naeſele eluwett.
- 20 " 4, 27—38. Miſ Jeeſuſe roog on.
- 21 " 4, 39—46. Samaria rahwaſ ſaab uſt-
 liſuſ.

Mai

22 Johannese 4, 47—54. Jeesus teeb pääliku poja
terwefis.

23 Matteuse 4, 23—5, 2. Jeesus aitab ja õpetab.

24 " 5, 3—12. Keda Jeesus õndjaks kiidab.

25 " 5, 13—16. Mis tarwis Jeesuse jüngrid
siin maailmas on.

26 " 5, 17—20. Jeesus on käsu täitnud, mitte
kaotanud. Waata laul 40, 8—9 ja
Rooma 3, 31.

27 " 5, 21—26. Jeesus keelab wiha, mis wen-
nale kurja teeb, wiha, mis tigedas sõnas
awalikuks saab, ja ka seda wiha, mis
jalaja südames põleb.

28 " 5, 27—32. Abielu rikkumise ja puhtusest
südames.

29 " 5, 33—37. Tõtt tarwis rääkida ja mitte
ilma asjata wanduda.

30 Matteuse 5, 38—42. Jäta kättemaksmine Jumala
hooleks ja taju kurja hääga.

31 " 5, 43—48. Kuidas Jeesus ja tema jünger
selle sõna järel teewad, seda loe Luuka
23, 34 ja Apostl. teg. 7, 59—60.

Juuni

1 " 6, 1—4. Loe ka Rooma 12, 8 ja 1.
Kor. 13, 3.

Juuni

- 2 Matteuse 6, 5—8. Waata Jesaja 1, 15—17. Miks pärast Issand jägedasti meie palwet ei kuule.
- 3 " 6, 9—15.
- 4 " 6, 16—18. Waata ka Jesaja 58, 5—9. Misjuguine paastumine Jumala meele pärast on.
- 5 " 6, 19—23. Waata 1. Timoteuse 6, 9 ja 17—18 ja Luuka 12, 32—34.
- 6 " 6, 14—26. Waata Wilipi 4, 6—7 ja 1. Peetri 5, 7.
- 7 " 6, 27—34. Waata laul 37, 4—5, 25.
- 8 " 7, 1—6. Waata Rooma 2, 1—4.
- 9 " 7, 7—14. Waata Luuka 11, 5—13.
- 10 " 7, 15—23. Millest waleprohwetisi ära tunda. Waata ka Jak. 1, 22—25.
- 11 " 7, 24—27. Waata Ešefiel 13, 10—16.
- 12 " 7, 28—29 ja 8, 1—4. Mäejutluse lõpetus.
- 13 Johannese 5, 1—16. Jeesus teeb halwatud mehe terveks.
- 14 Markuse 2, 1—12. Jeesus annab patud andeks ja parandab wiga.
- 15 " 2, 13—22. Jeesus wõtab patuseid wastu.
- 16 " 2, 23—28. Hingamiise päewast. Waata 2. Moosese 20, 8—11.

Juuni

- 17 Markuse 3, 1—6. Waata Matteuse 12, 11—12.
Jeesus teeb hääd hingamise päewal.
- 18 " 3, 7—12. Ka kurjad waimud peawad tun-
nistama, et Jeesus Jumala Poeg.
- 19 Matteuse 10, 1—7. Jeesus läkitab apostlid Juuda
rahwale armuõpetust kuulutama.
- 20 " 10, 8—15. Häda neile, kes Jumala sõna
wastu ei wõta.
- 21 " 10, 16—25. Waata Miika 7, 6. Jeesuse
jüngrid saawad ära põlatud.
- 22 " 10, 26—33. Waata Jeremia 1, 7—8 ja
Luuka 9, 26.
- 23 " 10, 34—39. Waata päätüff 16, 24—25.
- 24 " 10, 40—42. Waata 1. Kuningate 17, 8—16.
- 25 Luuka 7, 1—10. Ühe pagana pääliku usust.
- 26 " 7, 11—17. Jeesus äratas jurnud noore-
mehe üles.
- 27 " 7, 18—23. Waata Malafia 3, 1. See, kes
peab tulema. Waata ka Jes. 35, 4—6 ja
Jes. 61, 1—3.
- 28 " 7, 24—35. Mis Jeesus Johannejest ütles.
- 29 " 7, 36—43. Patune naene otsib filmaweeaga
Jeesuselt andeksandmist.
- 30 " 7, 44—50. Jeesus annab patud andeks ja
noomib wariseeri uhkuse pärast.

- 1 Markuse 4, 1—9. Meljasugusest põllumaast.
- 2 " 4, 10—20. Misjuguise põllu jarnane sina oled?
- 3 " 4, 26—34. Jumala riik ei tule äkitselt, ta kasvab.
- 4 Matteuse 13, 33—35. Waata laul 78, 1—3.
- 5 " 13, 44. Waata Markuse 1, 16—20.
Need kalamehed olivad kalli waranduse leidnud, „Jeesuse“, ja jätsiwad kõik maha ja käisiwad tema järel. Waata Matt. 19, 27—29.
- 6 " 13, 45—46. Mjau oli kalli pärli leidnud, kuule, mis ta laulab. Laul 73, 25—26.
Ja Paulus oli jeda ka leidnud. Waata Wilipi 3, 7—11.
- 7 Matteuse 13, 24—30 ja 36—43.
- 8 " 13, 47—52. Kohtumõistmine wiimjel päewal.
- 9 Luuka 9, 57—62. Jeesuse sõna peab warsti ja täiesti täitma.
- 10 Markuse 4, 35—41. Waata laul 46, 2—4.
- 11 " 5, 1—10. Kurjad waimud kardawad Jumala Poega.
- 12 " 5, 11—20. Kadara rahwas armastab oma wara, oma sigu enam kui Jeesust.
- 13 Matteuse 12, 22—20. Waata Jesaja 49, 24—25.
- 14 " 12, 33—37. Waata Luuka 6, 43—46.

Juuli

- 15 Matteuse 12, 38—42. Waata 1. Runingate 10, 1—10.
- 16 " 12, 46—50. Waata Luuka 2, 49.
- 17 Markuse 5, 22—34. Jeesus teeb haige naese terveks.
- 18 " 5, 35—43. Ta äratab furnud tütarlapse üles.
- 19 " 6, 14—20. Johanneš noomib Herodešt abielu rikkumise pärast.
- 20 " 6, 21—29. Johanneš tapetakse ära.
- 21 " 6, 30—44. Waata laul 145, 15—16.
- 22 Matteuse 14, 22—33. Jeesus kõnnib wee pääl.
- 23 Johanneše 6, 22—35. Jeesus on õige eluleib.
- 24 " 6, 65—71. Mitmed taganewad Jeesusest, Peetrus tunnistab Tema Jumala Pojaks.
- 25 " 7, 1—13. Jeesus ei ilmuta ennast enne aega, waid ootab Jumalast seatud tundi.
- 26 " 7, 37—43. Jeesus joodab januseid. Jesaja 44, 3—5.
- 27 " 7, 44—53. Preestrite sulased ei julge Jeesuse külge kätt pista.
- 28 Matteuse 15, 21—28. Laul 77, 1—2. Ära wäsi palumast, kui Jssand sind laiseb oodata.
- 29 Markuse 7, 31—37. Waata 1. Moosese 1, 31 ja Ilmut. r. 21, 5. Jumal on kõik asjad

Juuli

hästi loonud, kurat ja inimene on seda rikkunud, Jeesus uuendab ja teeb kõik jälle hästi.

30 Matteuse 15, 29—30. Jeesus jõudab nelja tuhat meest.

31 Markuse 8, 22—26. Vaata Jeesaja 35, 5—6.

Aug.

1 " 8, 27—38. Laul 49, 8—9.

2 Johannese 8, 1—11. Jeesus halastab patuse naese pääle.

3 " 8, 31—38. Vaata Rooma 6, 15—22.
Patu-orjusest ja õigest vabadusest.

4 " 8, 48—59. Juuda rahvas tahab Jeesust
fiividega furnuks wisata, sest et Tema
ennast Jumala Poja ütleb olevat.

5 " 9, 1—12. Kristus teeb pimedat nägema.

6 " 9, 13—23. Variseeride küsimised pimedalt.

7 " 9, 24—34. Juuda rahvas tõukab pimedat
välja.

8 " 9, 35—41. Vaata 1. Pēt. 2, 12. See,
kes enne pime oli, näeb nüüd ka waimu-
silmadega.

9 Matteuse 16, 21—28. Jüngerid ei mõista, et Kris-
tus peab kannatama.

10 " 17, 1—6. Vaata 2. Pētr. 1, 16—18
ja Wiliipi 3, 21.

11 " 17, 7—13. Vaata Malak. 3, 23.

- Aug.
- 12 Markuse 9, 14—29. Pane tähele jaln 23 ja 24.
- 13 Matteuse 17, 22—27. Jeesus kuulutab oma kannatamist ette ja matjab templi-rahja, ehk ta küll templi Jhand on.
- 14 Markuse 9, 33—40. Waata 4. Moosese 11, 27—29.
- 15 " 9, 41—50. Mis hingele kahju teeb, see jäta maha, oleks see ka kallim kui parem käsi.
- 16 Matteuse 18, 10—14. Waata Efsiel 18, 30—32.
- 17 " 18, 15—22. Waata 3. Moosese 19, 17—18 ja Kol. 3, 13.
- 18 " 18, 23—35. Laul 130, 3.
- 19 Luuka 9, 51—56. Waata 2. Kuningate 1, 9—12.
- 20 Johannese 10, 1—8. Waata Jerem. 23, 1—4.
- 21 " 10, 9—15. Waata Jes. 40, 11.
- 22 " 10, 16—21. Kes teised lambad on? Waata Jes. 49, 6 ja Matt. 28, 18—20.
- 23 " 10, 22—30. Waata laul 23. Häält karjaseft.
- 24 Luuka 10, 1—9. Jeesus käseb Jumala riiki kuulutada.
- 25 " 10, 10—17. Jeesus sõitleb neid linnasid, kes armuõpetust vastu ei wõta.
- 26 Matteuse 11, 25—30. Waata Wilipi 2, 5—11.
- 27 Luuka 10, 25—37. Jeesus ise on õige halastaja Samaria mees.

Aug.		
28	Luuka 10, 38—42.	Kaks naesterahwast, kes Jeesust teenivad.
29	" 11, 5—13.	Palwe waest.
30	" 12, 13—21.	Waata 1. Timoteuse r. 6, 6—10.
31	" 12, 22—34.	Laul 147, 7—9.
Sept.		
1	" 12, 35—44.	Walmista ennaft Jeesuse tulemisele.
2	" 12, 45—53.	Ristimine, millega Jeesust ristiti, oli tema kannatamine ja surm.
3	" 13, 1—9.	Kui Jumala nuhtlused teiste pääle tulewad, siis ära mõista kohut, waid paranda meelt, sest jina oled otse kui wiigipuu, mis wilja ei kannu.
4	" 13, 10—17.	Pühapäewal junnib hääd teha.
5	" 13, 22—30.	Walwake.
6	" 13, 31—35.	Jeesus ei kardu inimesi.
7	" 14, 1—6.	Jeesus teeb weetõbi se terweks.
8	" 14, 7—14.	Waata Õp. jõn. 25, 5—7.
9	" 14, 15—24.	Waata Jes. 65, 12—14.
10	" 14, 25—35.	Õpi pähe salm 27.
11	" 15, 11—24.	{ Poeg oli ära kadunud sellest silmapilguft kui ta isamajale selja pööras, mitte alles siis, kui ta lestaßid jõi.
12	" 15, 25—32.	
13	" 16, 10—17.	Õpi pähe salm 10.

Sept.

- 14 Luuka 16, 19—31. Mõtle järele, miks pärast jairikas mees põrgusse?
- 15 " 17, 1—6. Sinepi iivake on küll väike, aga temaist kasvab puu. Uis peab ka kasvama.
- 16 " 17, 7—10. Uis ei nõua palka Jumala käest. Jeesust teenida on õnn ja auu.
- 17 " 17, 11—19. Tänuks ja tänamata.
- 18 " 18, 1—8. Vaata laul 145, 17—20.
- 19 " 18, 9—14. Vaata Ilm. r. 3, 14—18. Mis Jumal niisuguste vastu kui variseer ütleb.
- 20 Markuse 10, 13—16. Jeesus armastab lapsi.
- 21 Johannese 11, 1—10. Jeesus viibib tulemast.
- 22 " 11, 11—16. Jumala auu peab avalikuks jaama.
- 23 " 11, 17—27. Marta uis.
- 24 " 11, 28—38. Jeesus nutab.
- 25 " 11, 39—45. Jeesus äratab Laatsaruse elusse.
- 26 " 11, 46—57. Jeesuse armutöö läbi kasvab maenlaste viha.
- 27 Markuse 10, 17—22. üksigi hind ei ole liiga kallis, et igaveist elu pärida.
- 28 " 10, 23—31. Õpi pähe salm 27.
- 29 Mattenuse 20, 1—7. Tulge, tehke tööd Jumala riigis.

Sept.	
30	Matteuse 20, 8—16. Jumal on armuline ja annab kõigile rohkesti.
Ottbr.	
1	Markuse 10, 32—45. Jüingrite auuahmus.
2	Luuka 19, 1—10. Sakkeus ei karda mitte inimeste waenu, waid püüab Jeesust näha saada.
3	Matteuse 21, 1—11. Jeesus, Siioni kuningas, tuleb oma linna.
4	Laul 118, 19—29. Taawet näeb waimus Kristuje tulemist.
5	Luuka 19, 41—44 ja Johann. 12, 17—19. Jeesus nutab Jerusalemma pärast. Waata ka Jerem. 13, 15—17, kuidas prohwet oma rahwa pärast nuttis.
6	Matteuse 21, 12—17. Waata Jerem. 7, 8—11.
7	Johannese 12, 20—33. Greeka mehed tahawad Jeesust näha. Jumal räägib taewast.
8	" 12, 34—43. Taaniel räägib Inimese Pojast. Päätiikk 7, salm 13—14.
9	" 12, 44—50. Waata 5. Moosr. 18, 18—19.
10	Matteuse 21, 18—22. Sgaüks, kes ainult wälispidise kombega Jumalat teenib, on otse kui puu, millel lehed on ja wilja ei kanna.
11	Luuka 20, 1—8. Wariseeride tarkus otjas.
12	Matteuse 21, 33—46. Jeesus ise on nurgakivi, Juuda rahwas on wiinamägi, preestrid ja wanemad on maamehed.

Dttr.

- 13 2. Uja raamat 36, 15—16 ja Jef. 5, 1—7. Suuda rahwas ei ole Jehoowa nuhtlufeft wanal ajal midagi õppinud.
- 14 Matteufe 22, 1—14. Loe ja laula: Kristufe weri õigus ka, on minu auukuub lõpmata.
- 15 Luuka 20, 20—26. Mis meie kohus on ülemate wastu. Seda loe ka Rooma 13, 1—7.
- 16 Markufe 12, 18—27. Surnute ülestõusmifeft.
- 17 „ 12, 28—34. Waata 5. Moofeje r. 6, 4—6.
- 18 „ 12, 41—44. Waata 2. Korint. 8, 1—4 ja 9—12. Kuidas tuleb anda.
- 19 Matteufe 24, 1—8. Suure waewa hakatus.
- 20 „ 24, 9—14 ja 2. Timot. 3, 1—5. Misjuguſed inimeſed wiimſel ajal on.
- 21 „ 24, 15—22. Jerufalemma ärahäwitamiſeft ja maailma otſaſt.
- 22 „ 24, 23—28 ja 2. Teſſalonika 2, 8—12 ja 5. Mooj. 13, 2—5. Prohwetit, keſ meid Jumalaſt ekſitab, ei pea mitte kuulma, kui ta ka imetegufid peaks tegema.
- 23 „ 24, 29—31. Waata Jef. 13, 9—11 ja Ilmut. r. 19, 11—16. Kristus tuleb kohtumõiftmifeſ.
- 24 „ 24, 32—42. Millal Kristus tuleb.
- 25 „ 24, 43—51. Misjuguſed julajed oleme meie?

Ottbr.

- 26 2. Peetruſe 3, 1—10. Ärge kuulake pilkajate sõnu.
- 27 „ 3, 11—15. Walmistagem endid.
- 28 Älmut. r. 19, 6—9 ja Matteuſe ew. 25, 1—5.
- 29 Matteuſe 25, 6—13. Tühjad lambid on wäljas-
pidised korned; õli on Püha Waim,
jüdame armastus Jeesuſe waſta. Waata
Luuka 13, 24 ja 26.
- 30 „ 25, 14—23. { Meie peame waſtuſt andma
wiimſel päewal, mida Ju-
31 „ 25, 24—30. { mala andidega oleme teinud.
- Nov. 1 „ 25, 31—40. Waata Jaſobuſe 1, 27.
- 2 „ 25, 41—46. Älmut. r. 20, 11—15.
- 3 „ 26, 1—16. Kirjatundjate kuri nõuu, Maria
armastus, jüngerite rumalus, ſeaduſe
kurjuſ.
- 4 Luuka 22, 7—13. 2. Moof. 12, 17—20.
- 5 Johanneſe 13, 1—11. Jeesuſ peſeb jüngerite jalgu.
- 6 „ 13, 12—20. Waata Wilipi 2, 4—8.
- 7 „ 13, 21—35. Juudase kohta waata, miſ
Saawet ütleb: laul 41, 10.
- 8 Luuka 22, 14—23. Püha õhtu=ſöömaaeg.
- 9 „ 22, 24—30. Kes on kõige juurem?
- 10 Johanneſe 14, 1—14. Äpi pähe ſalm 14.
- 11 „ 14, 15—24. Kuida Jeesuſt armastada.

- Now.
- 12 Johanneſe 14, 25—31. Pane tähele ſalm 27.
 - 13 " 15, 1—8. Kuida meie wilja wõime kanda.
 - 14 " 15, 9—17. Jeeſuſ armaſtab meid.
 - 15 " 15, 18—27. Jeeſuſe jüngerid on ſiin maa-
ilmaſ wõerad.
 - 16 " 16, 1—7. Jüngeritele tulewad raſked päe-
wad, aga rõõmuſtaja Pühja Waim tuleb
nende juurde.
 - 17 " 16, 12—22. Jeeſuſ kuulutab jüngeritele,
et Tema ſurmaſ nendelt lahkub, aga
ülestõuſmiſeſ jälle nende juurde tuleb.
 - 18 Jeſaja 35, 1—10. Jeſajaſ kuulutab rõõmu ette,
mida keegi enam ei ſaa ära wõtta.
 - 19 Johanneſe 16, 23—33. Jeeſuſ õpetab Tema nimel
paluma.
 - 20 " 17, 1—5. Waata Wilipi 2, 5—11.
 - 21 " 17, 6—19. Jeeſuſ palub oma jüng-
rite eeft.
 - 22 " 17, 20—26. Jeeſuſ palub ka meie eeft.
 - 23 Matteuſe 26, 30—35. Waata ſaf. 13, 7.
 - 24 " 26, 36—44 ja Luuka 22, 43—46. Waata
Ebrea 4, 15—16 ja 5, 7—9.
 - 25 Johanneſe 18, 2—11. Jeeſuſe waenlaſed langewad
Tema ette maha.
 - 26 Markuſe 14, 48—52. Waata Joobi r. 19, 11—14
ja laul 69, 7—11. Jeeſuſ jäetakſe ükſi.

Now.

27 Johanneſe 18, 12—23. Jeesus Anna ees, Peetrus ſalgab eſimeſt korda.

28 Matteuſe 26, 57—68. Jeesus Kaiwa ees.

29 Luuka 22, 58—62. Peetrus ſalgab Jeesuſt teiſt ja ſolmat korda.

30 Matteuſe 27, 1—10. Prohwet Sakaria ſönab ſaawad tõeks. Waata Sakaria 11, 12—13.

Detſ.

1 Johanneſe 18, 28—38. Jeesus eſimeſt korda Pilatuſe ees.

2 Luuka 23, 4—12. Herodes naerab Jeesuſe ära.

3 Matteuſe 27, 15—26. Rööwel Barrabas ſaab lahti, Jeesus mõiſtetakſe hukka.

4 Johanneſe 19, 1—7. Sõjamehed peſjawad Jeesuſt ja naerawad teda.

5 " 19, 8—17. Pilatus püüab weel kord Jeesuſt lahti laſta, aga ta kardab inimeſi ja mõiſtab Ta hukka.

6 Luuka 23, 26—33. Waata Ilmut. r. 6, 12—17.

7 Johanneſe 19, 19—24. Waata laul 22, 18—22.

8 Luuka 23, 34—43. Waata Jeſaja 53, 12.

9 Johanneſe 19, 25—29. Laul 22, 15—17.

10 Markuſe 15, 33—36. Waata laul 22, 1—9 ja laul 69, 21—22.

11 Johanneſe 19, 30 ja Luuka 23, 46. Waata laul 31, 1—6.

Detf.

- 12 Matteuse 27, 51—56. Waata Ebreä 10, 19—22.
- 13 Johanneſe 19, 31—37. Safaria 12, 10. Ilmutam.
raam. 1, 7—8.
- 14 Jeſaja 53, 1—12. Prohwet näeb waimuſ Kriſtuſe
kannatamiſt.
- 15 Matteuse 27, 57—66. Jeeſuſt maetatiſe.
- 16 " 28, 1—4 ja Markuſe 16, 1—8. Kriſtuſe
üleſtõuſmine.
- 17 Johanneſe 20, 1—10. Peetruſ ja Johanneſ tulewad
tühja haua juurde.
- 18 " 20, 11—18. Maria Magdaleena näeb eſi-
teſ ingliti, ſiiſ Jeeſuſt ennaſt.
- 19 Matteuse 28, 11—15. Preeſtrid maſjawad sõjameeſ-
tele, et nemad wait peawad olema.
- 20 Luuka 24, 13—24. }
- 21 " 24, 25—35. } Jeeſuſ Emmauſe tee pääl.
- 22 " 24, 36—43. Jeeſuſ näitab ennaſt apoſtlitele.
- 23 " 24, 44—49. Waata ka Johanneſe 20, 19—23.
- 24 Johanneſe 20, 24—31. Waata 1. Peetruſe 1, 7—9.
- 25 " 21, 1—14. Jeeſuſ näitab ennaſt kolman-
dat korda jüngritele.
- 26 " 21, 15—23. Kolm korda oli Peetruſ Jee-
ſuſt ſalanud, kolm korda tunnistaſ ta
nüüd, et ta Jeeſuſt armaſtab.

Detj.

- 27 Matteuse 26, 16—20. Waata Tewejuje 1, 17—23.
Kristus, taewa ja maa funingas, annab
kõju, kõiki rahwaid tema jüngriks teha.
- 28 Luuka 24, 44—49 ja Apostl. teg. 1, 4—8. Kristuse
wiimsed õpetused oma jüngritele.
- 29 „ 24, 50—53. Kristus läheb õnnistades taewa.
Waata ka Apostlite teg. 1, 9—12. Iga-
üks, kes Jeesust armastab, jääb nüüd rõõmuga
Tema tagasitulemist ootama.
- 30 Ebrea r. 1, 1—6 ja Kol. 1, 13—23. Mis kaju
meil on Jeesuse surmast ja ülestõusmisest.
- 31 Ilmut. r. 22, 1—5 ja 12—17 ja 20—21. Johanneš
näeb taewa linna. Jeesus lubab tagasi tulla.

G i s e k o r d :

Hää karjane (pildiga)	5
12 laulukest (piltidega).	8
Zufu (kahe pildiga).	14
Mõned pildikesed laste elust Kamerunimaal (kahe pildiga)	28
Märku (pildiga).	38
Ngapäewane waimuroog aasta jaoks	43

Bind 10 kop.